554

ZBIÓR USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ODNOSZĄCYCH SIĘ DO SZKÓŁ ŚRED. W GALICYI

OPRACOWALI

DR. MARYAN JANELLI I KAZIMIERZ MISSONA

379

№ INW. B. 1048.

TOM II

NAUCZYCIEL

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIEJSKA 56180 W BIAŁYMSTOKU

LWÓW 1917

NAKŁADEM KSIĘGARNICY POLSKIEJ

[illegible] się mini- [illegible] ministrowi [illegible] WYŻSZYCH [illegible] istrowi rolnictwa w porozumieniu z innymi [illegible] mi.

PEDAGOGICZNA Biblioteka Wojewódzka w Białymstoku
379
371.1 (093.2)
BIBLJOTEKA Państw. Seminarjum Nauczycielskiego im. ZYGMUNTA-AUGUSTA w Białymstoku

Nr. 1.

Ustawa z 28. lipca 1917. dz. u. p. Nr. 39. *o stosunku służbowym nauczycieli państwowych szkół średnich i niższych. (Nauczycielska pragmatyka służbowa).*

Art. I. Jako nauczycieli w znaczeniu niniejszej ustawy należy rozumieć — bez różnicy płci — następujące kategorye osób stanu nauczycielskiego w państwowych szkołach średnich i niższych:

1. nauczycieli rzeczywistych, dyrektorów i przełożonych mianowanych z systemizowanymi poborami;

2. nauczycieli prowizorycznych, mianowanych z systemizowanymi dla nich poborami, to jest takich, którym aż do uzyskania stałej posady nauczycielskiej nadano ją prowizorycznie;

3. suplentów i asystentów.

Art. II. Ustawa niniejsza wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca, następującego po jej ogłoszeniu.

O ile ustawa ta nie zawiera wyjątków, tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy o sprawach, uregulowanych niniejszą ustawą.

Ustawa z dnia 22. czerwca 1878. dz. u. p. Nr. 59. i art. II. ustawy krajowej dla Galicyi z 15. lutego 1905., dz. u. kr. Nr. 39. w brzmieniu zmienionem ustawą krajową z 9. maja 1907., dz. u. kr. Nr. 48. pozostają nienaruszone.

Art. III. Przy przeprowadzeniu zasad i postanowień, wyrażonych w niniejszej ustawie, zachowuje ustawodawstwo krajowe przysługujący mu zakres działania.

Art. IV. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się ministrowi wyznań i oświaty, ministrowi robót publicznych i ministrowi rolnictwa w porozumieniu z innymi interesowanymi ministrami.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Postanowienia ogólne.

Przyjęcie do służby.

§. 1. Do służby nauczycielskiej może być przyjęty tylko obywatel austryacki o nieposzlakowanej przeszłości, który posiada zupełne uzdolnienie do wykonywania obowiązków urzędu nauczycielskiego oraz innych powinności służbowych i którego zdolność działania nie jest ograniczona z innej przyczyny, jak tylko z powodu małoletności.

Przyjęcie do służby małoletniego zależy od wykazania się przyzwoleniem ustawowego zastępcy.

Według obowiązujących w tej mierze przepisów należy ocenić, jakim wymaganiom ma odpowiadać nauczyciel pod względem zdolności i wiadomości, zawodowego przygotowania i pewnych egzaminów. W braku takichże przepisów ustali się te wymagania od wypadku do wypadku.

Od przyjęcia do służby wykluczone są osoby, do których majątku ogłoszono konkurs, jak długo trwa postępowanie konkursowe.

§. 2. Przyjęcie do służby wymaga pozwolenia władzy centralnej, jeżeli ubiegający się

1. nie osiągnął jeszcze 18. roku życia,
2. przekroczył już 40. rok życia, a nie pozostawał dotąd w służbie państwowej lub w państwowej służbie nauczycielskiej,
3. jeżeli został skazany za zbrodnię, występek lub przekroczenie z chęci zysku albo przeciw obyczajności publicznej,
4. jeżeli został wydalony ze służby państwowej lub z państwowej służby nauczycielskiej, albo jeżeli wystąpił ze służby państwowej lub ze służby państwowej nauczycielskiej w czasie trwania postępowania dyscyplinarnego.

§. 3. Przyjęcie do służby dozwolone jest tylko za zgodą władzy centralnej, jeżeli ubiegający się wszedłby w stosunek służbowego przełożeństwa lub zależności z inną osobą, spokrewnioną z nim lub spowinowaconą w linii wstępnej lub zstępnej, albo też w linii bo[illegible]do trzeciego stopnia włącznie, lub pozostającą z nim w stosunku adopcyjnym.

Jeżeli taki stosunek zajdzie później, to należy postarać się, by nie doznały uszczerbku interesy służby nauczycielskiej lub też inne interesy służbowe.

§. 4. Jeżeli się z czasem okaże, że nauczyciel uzyskał podstępnie przyjęcie do służby państwowej nauczycielskiej lub pewien oznaczony urząd nauczycielski przez przedłożenie nieważnych dokumentów lub przemilczenie takich okoliczności, które w myśl obowiązujących przepisów wykluczają przyjęcie do służby, należy wdrożyć przeciw niemu postępowanie dyscyplinarne.

§. 5. Wstąpienie do państwowej służby nauczycielskiej odbywa się na podstawie nadania posady przez właściwą władzę. Nadanie posady określa się jako „mianowanie“ lub „przyjęcie“ zależnie od tego, czy łączy się z niem zaliczenie do rangi służbowej, czy nie.

§. 6. O przyjęciu do służby wydaje się dekret, w którym ma być wymienione stanowisko nauczycielskie i służbowe (tytuł), pobory oraz dzień, w którym przyjęcie do służby wchodzi w życie.

Mianowanie nauczycielem prowizorycznym należy w dekrecie określić wyraźnie jako prowizoryczne.

§. 7. Przyjęcie do służby wchodzi w życie przez doręczenie i przyjęcie dekretu z dniem w tymże oznaczonym.

Postanowienia o próbnem trzechleciu tracą moc obowiązującą.

Jeżeli do objęcia służby nie ustanowiono szczególnego terminu, albo nie wynika on ze stosunków danego zakładu, winien nauczyciel objąć swą służbę w przeciągu dni czternastu po otrzymaniu dekretu. W razie opóźnienia się, nieusprawiedliwionego dostatecznie w przeciągu dalszych dni czternastu, przyjęcie do służby traci moc obowiązującą.

§. 8. Suplentów i asystentów przyjmuje się zawsze na czas potrzeby, najmniej jednak do końca bieżącego półrocza. W państwowych szkołach przemysłowych przyjmuje się asystentów z reguły na przeciąg dwu lat szkolnych; wyjątkowo może być przyjęcie przedłużone na najwyżej dalsze dwa lata szkolne.

Suplenci i asystenci (z wyjątkiem asystentów w państwowych szkołach przemysłowych), którzy po uzyskaniu uzdolnienia nauczycielskiego — o ile dla pewnych gałęzi państwowej służby szkolnej jest ono przepisane — przynajmniej przez dwa półrocza nieprzerwanie byli zatrudnieni pełna ilością godzin obowiązkowych nauczyciela (rzeczywistego) z co najmniej „dobrą“ kwalifi-

kacyą, będą na swą prośbę przez władzę służbową uznani suplentami stałymi. Wydany w tym względzie przez władzę służbową dekret daje suplentowi (asystentowi) wrazie ubiegania się o dalsze zatrudnienie w tym samym lub równorzędnym zakładzie pierwszeństwo przed innymi współubiegającymi się — bez ujmy dla swobodnego prawa przyjmowania władzy służbowej — oraz prawo do przewidzianego w §. 80 udogodnienia.

O ile do otrzymania posady w poszczególnych gałęziach szkolnictwa państwowego przepisana jest pewna kwalifikacya nauczycielska, mogą wyjątkowo — w przeciwstawieniu do mianowania nauczycieli stałych i prowizorycznych — suplenci i asystenci być czasowo przyjęci do służby bez wykazania się zupełną kwalifikacyą nauczycielską, a to w braku odpowiedniego suplenta (asystenta), posiadającego zupełną kwalifikacyę nauczycielską. Czas służby w charakterze suplenta albo asystenta przed uzyskaniem pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej uważa się do połowy faktycznego jej trwania na równi ze służbą suplenta (asystenta), przyjętego z pełną kwalifikacyą nauczycielską.

§. 9. Stosunek służbowy suplentów i asystentów może być rozwiązany w ciągu pierwszych dwu lat służby, jeśli po wysłuchaniu właściwej komisyi kwalifikacyjnej okaże się, że suplent (asystent) nie posiada uzdolnienia do otrzymania stałej posady. W wypadku takim należy mu przy nienagannem zresztą prowadzeniu się udzielić odprawę w wymiarze jednomiesięcznej remuneracyi.

Po upływie dwu lat służby można suplentów i asystentów (z wyjątkiem asystentów szkół przemysłowych) podczas trwania ich każdorazowej do służby (§. 8. ust. 1.) oddalać tylko w drodze dyscyplinarnej.

§. 10. Stosunek służbowy suplentów (asystentów), nie posiadających zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej, należy bezwarunkowo rozwiązać, skoro na początku następującego roku szkolnego znajdzie się odpowiedni suplent (asystent), posiadający zupełną kwalifikacyę nauczycielską.

Początek czasu służby.

§. 11. Czas służby w myśl niniejszej ustawy rozpoczyna się przy pierwszem lub ponownem przyjęciu do służby, jeżeli objęcie jej rzeczywiście nastąpiło, z dniem wymienionym w dekrecie jako

dzień przyjęcia do służby, przy bezpośredniem zaś przejściu z innej służby państwowej z dniem zwolnienia z tejże.

Nauczyciel winien swój dekret przyjęcia do służby w przeciągu dni czternastu po objęciu jej lub po otrzymaniu dekretu przedłożyć bezpośrednio przełożonej władzy służbowej; ta zarządzi wpisanie do wykazu służbowego początku czasu służby.

Rozporządzeniem oznaczy się, którą władzę służbową uważać należy jako bezpośrednio przełożoną.

Przysięga służbowa i ślubowanie.

§. 12. Nauczyciele stali i prowizoryczni winni złożyć przysięgę służbową przy wstąpieniu w stosunek służbowy, podlegający postanowieniom niniejszej ustawy, jako też przy ponownem wstąpieniu do służby.

Jeżeli w szczególnych wypadkach nie wydano odmiennego zarządzenia, przysięgę służbową składa się do rąk naczelnika bezpośrednio przełożonej władzy służbowej albo osoby przezeń do tego upoważnionej.

Zaprzysiężony winien podpisać formularz przysięgi po umieszczeniu na nim daty złożenia przysięgi; okoliczności złożenia przysięgi należy zaświadczyć urzędownie z podaniem dnia w dekrecie mianowania.

Suplenci i asystenci winni przy wstąpieniu do służby złożyć ślubowanie służbowe, do którego stosują się odpowiednio postanowienia o przysiędze służbowej.

Wykaz służbowy.

§. 13. Bezpośrednio położona władza służbowa utrzymywać będzie wykazy służbowe wszystkich nauczycieli. Należy w nie wpisywać wszystkie daty personalne, mające znaczenie dla stosunku służbowego wogóle, w szczególności zaś dla uzyskania podwyższenia płacy (remuneracyi), dla awansu czasowego i dla wymiaru poborów emerytalnych.

Nauczyciel winien bezpośrednio po otrzymaniu dekretu przyjęcia do służby daty te podać oraz zawiadomić o wszystkich zmianach, o ile one nie polegają na zarządzeniach władz przełożonych.

Nauczyciel ma prawo wglądać w swój wykaz złużbowy i sporządzać zeń odpisy.

Kwalifikacya.

§. 14. Dla nauczycieli, co do których zachodzi możliwość awansu czasowego, oraz dla suplentów i asystentów będzie się utrzymywać ciągłe tabele kwalifikacyjne i wpisywać w nie corocznie kwalifikacyę.

Bliższe postanowienia wydane zostaną w osobnych przepisach.

Również w osobnych przepisach postanowi się, o ile także dla innych nauczycieli ma się wprowadzić regularnie powtarzające się oznaczanie kwalifikacyi.

§. 15. Komisye kwalifikacyjne będą ustanowione:

a) przy władzach centralnych dla nauczycieli przy nich zajętych, dalej dla nauczycieli tych państwowych szkół przemysłowych, które na podstawie ustaw nie podlegają wprost władzom szkolnym krajowym;

b) przy władzach szkolnych krajowych, (radach szkolnych krajowych i politycznych władzach krajowych) dla nauczycieli im podlegających, a nie przeznaczonych na podstawie ustępu a) do komisyi kwalifikacyjnej przy władzy centralnej.

Orzecznictwo o kwalifikacyi nauczycieli szkoły, nie należącej do grupy państwowych szkół przemysłowych, a podlegającej bezpośrednio jednej z władz centralnych, przekaże ta władza komisyi kwalifikacyjnej istniejącej dla innej szkoły pokrewnej kategoryi.

Według potrzeby można przy wymienionych władzach ustanowić kilka komisyi kwalifikacyjnych. W wypadku takim należy równocześnie z ustanowieniem komisyi rozgraniczyć także ich zakres działania.

Przy tych radach szkolnych krajowych, które ustawowo dzielą się na sekcye, należy dla każdej sekcyi ustanowić komisyę kwalifikacyjną.

Komisya kwalifikacyjna składa się z pięciu członków, a uchwały jej zapadają bezwzględną większością głosów.

§. 16. Przy władzach centralnych i politycznych władzach krajowych ustanawia członków komisyi oraz odpowiednią ilość zastępców szef władzy centralnej względnie szef władzy krajowej na początku każdego roku. Do każdej komisyi wchodzi co najmniej jeden zawodowy znawca szkolnictwa z prawem głosu.

Przewodnictwo w komisyach ustanowionych przy władzach centralnych i politycznych władzach krajowych sprawuje członek najstarszy rangą.

§. 17. Postanowienia o składzie komisyi kwalifikacyjnych przy radach szkolnych krajowych należy wydać w drodze ustawodawstwa krajowego, przyczem ma się przestrzegać zasady, że do tych komisyi mają być powołani: inspektor nadzorujący nauczyciela mającego być kwalifikowanym, właściwy referent spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych oraz jeden członek stanu nauczycielskiego. Jeżeli chodzi o kwalifikacyę nauczyciela religii, ma wchodzić do komisyi z prawem głosu zasiadający w radzie szkolnej krajowej przedstawiciel jego wyznania.

Aż do uregulowania w drodze ustawodawstwa krajowego należy przepisy o składzie będących w mowie komisyi kwalifikacyjnych wydać dla poszczególnych krajów w drodze rozporządzeń z zachowaniem wyżej określonych zasad.

§. 18. Odnośnie do nauczycieli, podlegających bezpośrednio kierownictwu zakładu, ma dyrektor (kierownik) sporządzić opisanie kwalifikacyjne, odpowiadające §. 20., zaopatrzone w wymagane uzasadnienie. Opisanie należy w w drodze służbowej odesłać do komisyi.

Czy i o ile w poszczególnych grupach szkół państwowych ma dyrektor (kierownik) przy stawianiu wniosku kwalifikacyjnego wchodzić w porozumienie z czynnikami zawodowymi, będzie postanowione w drodze rozporządzenia.

Właściwi inspektorowie szkolni lub odnośne organa nadzorcze (władze pośrednie) mają się oświadczyć co do wszystkich punktów opisania kwalifikacyjnego, w szczególności zaś w razie odmiennego sądu z podaniem uzasadnienia.

§. 19. Komisya oznacza kwalifikacyę, o ile posiada opisania, po ich zbadaniu.

Kwalifikacyę tych nauczycieli, co do których nie stawia się wniosku kwalifikacyjnego w myśl §. 18 ust. 1., ma oznaczyć wprost sama komisya.

Komisye mogą w razie potrzeby przyzywać zawodowych znawców z głosem doradczym.

Jeżeli komisya kwalifikacyjna uzna za rzecz wskazaną zasięgnąć uzupełniających wyjaśnień, wówczas może dla ich uzyskania

dopuścić do udzielenia wyjaśnień ten organ, którego wniosek albo oświadczenie daje powód do wątpliwości.

§. 20. Przy oznaczaniu kwalifikacyi należy stosownie do rodzaju zatrudnienia nauczyciela mieć na względzie:

1. pedagogiczne i zawodowe wykształcenie oraz dalsze kształcenie się, jakoteż znajomość przepisów o wykonywaniu służby;
2. obchodzenie się z uczniami pod względem dydaktycznym i pedagogicznym, jakoteż służbowe obcowanie, w szczególności z członkami grona i stronami;
3. pilność i sumienność;
4. wyniki pracy wychowawczej i nauczającej;
5. zachowanie się;
7. odnośnie do nauczycieli, którzy zajmują stanowisko kierujące lub o których powołanie na nie chodzi, uzdolnienie do tego.

Jeżeli w poszczególnym wypadku przedstawiają się jako znaczące dla kwalifikacyi szczególne okoliczności (jak znajomość języków, prace artystyczne, literackie i zawodowe, techniczna zręczność, szczególniejsza, wytężająca praca około zbiorów środków naukowych i bibliotek, około fizycznego wykształcenia i wychowania uczniów, pielęgnowania muzyki, praktyczno-zawodowego wykształcenia uczniów, mianowicie w warsztacie szkolnym, popierania przemysłu itd.), należy je wyraźnie przytoczyć.

Kwalifikacya streszcza się w ogólnym stopniu, opiewającym: „znakomity“, „bardzo dobry“, „dobry“, „mniej odpowiedni“, albo „nieodpowiedni“.

Wszystkie czynniki (państwowe i niepaństwowe), powołane do współdziałania przy postępowaniu kwalifikacyjnem, winny przy wykonywaniu swej funkcyi przestrzegać ścisłej sumienności, dyskrecyi i bezstronności. Komisye kwalifikacyjne winny w szczególności dążyć także do możliwie największej równomierności w ocenianiu nauczycieli.

§. 21. Nauczycielowi należy podać do wiadomości ogólną ocenę kwalifikacyi.

Może on u bezpośrednio przełożonej władzy służbowej dokonać wglądu w swoją tabelę kwalifikacyjną (ogólną ocenę i poszczególne punkty) i sporządzić z niej odpis.

Jeżeli ogólna ocena nie opiewa przynajmniej „dobry“, może nauczyciel w przeciągu czteru tygodni po podaniu jej do wiadomości wnieść do rąk bezpośrednio przełożonej władzy służbowej zażalenie, o którem rozstrzyga komisya kwalifikacyjna, istniejąca przy władzy centralnej.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Obowiązki.

Obowiązki ogólne.

§. 22. Nauczyciel jest obowiązany być wiernym i posłusznym cesarzowi, oraz przestrzegać niezłomnie zasadniczych ustaw państwa, jako też wszystkich innych ustaw. Winien z pełnią sił i całą gorliwością poświęcać się urzędowi i zawodowi, spełniać sumiennie obowiązki połączone ze stanowiskiem służbowem, w szczególności mieć zawsze na względzie ochronę interesów publicznych. Winien dalej mieć zawsze na oku największe dobro szkoły i powierzonych mu uczniów, przestrzegać ścisłej bezstronności i bezinteresowności we wszystkich sprawach służbowych, oraz unikać i wedle sił przeciwdziałać wszystkiemu, coby mogło zaszkodzić publicznym interesom oraz przynieść uszczerbek prawidłowemu tokowi służby.

Posłuszeństwo służbowe.

§. 23. Nauczyciel jest obowiązany do posłuszeństwa urzędowym zarządzeniom swych przełożonych, a przy wykonywaniu tych zarządzeń winien jest mieć na względzie powierzone mu interesy szkoły i urzędu według najlepszej swej wiedzy i możności.

Tajemnica służbowa.

§. 24. Nauczyciel winien we wszystkich sprawach, które w wykonywaniu służby albo z powodu jego stanowiska służbowego doszły do jego wiadomości i które w interesie państwa, szkoły lub osób interesowanych wymagają tajemnicy, czy też wyraźnie jako poufne zostały przed nim określone, dochować najściślejszego milczenia wobec każdego, komu nie jest obowiązany udzielić o tych sprawach urzędowych wiadomości.

Wyjątek od tego zachodzi tylko wtedy, gdy nauczyciel zostanie w pewnym oznaczonym wypadku zwolniony od obowiązku dochowania tajemnicy służbowej.

Obowiązek dochowania tajemnicy służbowej trwa nadal niezmiennie także w czasie stosunku pozasłużbowego i w stanie spoczynku, jako też po rozwiązaniu stosunku służbowego.

Zachowanie się.

§. 25. Nauczyciel powinien w swem zachowaniu się w szkole i poza szkołą albo w urzędzie i poza urzędem dbać o powagę stanu, zawsze pozostawać w zgodzie z wymaganiami karności, oraz unikać wszystkiego, przez co mogłyby doznać zmniejszenia poważanie i zaufanie, wymagane dla jego stanowiska, lub uszczerbku interesy szkoły, wychowania i nauki.

Także w stanie spoczynku jest nauczyciel obowiązany zachowywać się w sposób, odpowiadający powadze stanu.

§. 26. Nauczycielowi zakane jest należenie do stowarzyszenia, jeżeli to sprzeciwia się obowiązkom nauczyciela z powodu dążności stowarzyszenia lub z powodu sposobu jego działalności.

Również zakazane jest tworzenie związków, które zmierzają do zaburzania lub tamowania toku urzędowania lub służby.

Żaden nauczyciel nie może należeć do stowarzyszeń zagranicznych, mających cele polityczne.

§. 27. Nauczyciel musi w stosunku do swych przełożonych, kolegów i podwładnych, uczniów i stron pamiętać o zadaniach nauki i wychowania.

Wobec przełożonych winien występować z szacunkiem, w obcowaniu z równymi okazywać się koleżeńskim i uczynnym, z uczniami i stronami przestrzegać ściśle taktu.

§. 28. Wszystkie prośby, przedstawienia i zażalenia w sprawach służbowych lub osobistych, dotykających stosunku służbowego, ma nauczyciel przedkładać z reguły w drodze służbowej, zawsze jednak wyłącznie do rąk swych przełożonych; należy je bezzwłocznie skierować do właściwej władzy, która ma wydać stosowne zarządzenie po zbadaniu w razie potrzeby stanu faktycznego.

Obowiązki urzędu nauczycielskiego.

§. 29. Co się tyczy wymiaru przypadającego nauczycielom obowiązku nauczania, to pod tym względem obowiązują istniejące przepisy ze zmianami, wynikającemi z niniejszej ustawy.

Za udzielanie nauki przedmiotów nadobowiązkowych należy nauczycieli wynagradzać osobno, o ile w dekrecie przyjęcia do służby nie można obowiązku tego wyraźnie na nich nałożyć.

Nauczycielowi należy umożliwić odpoczynek niedzielny, o ile to da się pogodzić z nieuchronnemi wymaganiami służby.

§. 30. W wypadku przemijającej potrzeby można nauczyciela zobowiązać do przyjęcia nadliczbowych godzin tygodniowej nauki, które mogą dojść do piątej części *maximum* obowiązku nauczania, o ile dla poszczególnych kategoryi szkół nie wydano odmiennych przepisów w drodze rozporządzenia. Prawo remuneracyi za te nadliczbowe godziny opiera się na istniejących w tej mierze osobnych przepisach.

§. 31. Gdy tego wymagają ważne względy służbowe, może nauczyciel z polecenia swych przełożonych z zachowaniem przepisu §. 30. być czasowo użyty do udzielania nauki przedmiotów, dla których nie uzyskał kwalifikacyi, jeżeli jego uzdolnienie do takiego zajęcia według mniemania przełożonego nie ulega wątpliwości.

Także można na polecenie władzy przełożonej z ważnych względów służbowych przeznaczyć nauczyciela do równoczesnego czasowego zajęcia w innej państwowej szkole w granicach unormowanego w §. 30 najwyższego wymiaru obowiązku nauczania.

§. 32. Nauczyciel jest obowiązany do sumiennego udzielania nauki według przepisanego planu naukowego i do dokładnego spełniania innych powinności wynikających z jego urzędu nauczycielskiego, jako też do punktualnego przestrzegania ustanowionych godzin nauki i pracy. Winien sobie przyswoić dokładną znajomość przepisów, odnoszących się do jego służbowego stanowiska i działalności.

Nauczyciel winien dbać ze względu na dobro uczniów o ścisłe współdziałanie szkoły z domem rodzicielskim. Obcowanie z rodzicami i ich zastępcami ma się odbywać w sposób uprzejmy, ujawniający uczynną troskę o uczniów i wzbudzający zaufanie.

§. 33. Jeżeli nauczyciel wskutek choroby albo chwilowo z innych ważnych przyczyn dozna przeszkody w wykonywaniu swej służby, winien możliwie rychło donieść o tem kierownictwu zakładu, lub bezpośrednio przełożonej władzy służbowej. Na żądanie należy powód przeszkody w odpowiedni sposób poświadczyć.

Nauczyciel nieobecny w służbie z powodu choroby obowiązany jest na zarządzenie władzy poddać się urzędowemu zbadaniu lekarskiemu.

Usprawiedliwiona nieobecność w służbie, zwłaszcza nieobecność spowodowana chorobą albo uzasadniona przepisami policyjno-sanitarnymi, nie pociąga za sobą zmniejszenia poborów ani ograniczenia w posunięciu do wyższych poborów.

Jeżeli nauczyciel nie jawi się samowolnie do służby dłużej niż przez 3 dni bez podania dostatecznego powodu usprawiedliwiającego, traci na czas nieusprawiedliwionej nieobecności swoje pobory, przez co nie uwalnia się od odpowiedzialności dyscyplinarnej. Pobory już wypłacone będą odciągnięte od najbliższej kwoty poborów.

Jeżeli nauczyciel w razie zaszłych w jego rodzinie chorób zakaźnych oświadczy się z gotowością zupełnego odosobnienia się od swych chorych krewnych, a bezpośrednio przełożona władza służbowa gotowość tę przyjmie, wówczas należy mu zwrócić wydatki rzeczywiście stąd powstałe i niezbędnie konieczne najwyżej za okres trzymiesięczny.

Służba wojskowa.

§. 34. Podczas wojskowej służby prezencyjnej pozostaje dla nauczyciela zachowaną poprzednio przezeń w służbie nauczycielskiej zajmowana posada.

Nauczyciel zatrzymuje swoje pobory podczas wojskowej służby prezencyjnej (wojskowego wykształcenia) na czas do dziesięciu tygodni, jako też podczas peryodycznych ćwiczeń wojskowych; w takich wypadkach liczy się także czas do uzyskania podwyższonej płacy (remuneracyi). W razie wyjątkowego powołania rezerwistów i rezerwistów zapasowych do czynnej służby w czasie pokoju może władza centralna w wypadkach godnych uwzględnienia pozwolić na takie same postępowanie także na dłuższy przeciąg czasu.

Nauczycielom powołanym do wojskowej służby prezencyjnej, trwającej ustawowo jeden rok albo dłużej, należy wstrzymać pobory. Czasu tej służby nie wlicza się do uzyskania wyższej płacy (remuneracyi).

O ile podczas czynnej służby wojskowej w wypadku mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej) lub powołania pospolitego ruszenia zatrzymuje nauczyciel swoje pobory, o tem stanowią obowiązujące osobne przepisy ustawy. Czas takiej służby wojskowej liczy się do uzyskania wyższej płacy (remuneracyi).

Dla tych suplentów i asystentów państwowych szkół średnich, którzy wskutek wydarzeń wojennych doznali przeszkody w złożeniu egzaminu nauczycielskiego, mogą być wydane postanowienia wyjątkowe o policzalności czasu służby do uzyskania wyższych poborów.

Czas służby suplentów i asystentów policzalny wedle obowiązujących przepisów ustawowych do osiągnięcia pięcioletnich dodatków nauczycieli rzeczywistych nie doznaje przerwy wskutek czynnej służby wojskowej. Korzyści z §. 1. ustawy z 5. czerwca 1890. dz. u. p. Nr. 116. stosują się także do suplentów i asystentów.

Jeżeli nauczyciel poza wypadkiem mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej) chce dobrowolnie bez ustawowego obowiązku wstąpić do służby wojskowej, albo czasowo w niej pozostać, potrzebny mu do tego osobny urlop, do którego udzielenia odnoszą się postanowienia §. 46.

W wypadku mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej) musi do odbywania takiej służby wojskowej otrzymać przyzwolenie władzy centralnej. Przyzwolenia tego można odmówić tylko w razie niezbędnego zapotrzebowania służbowego.

Pobyt.

§. 35. Nauczyciel jest zobowiązany wybrać sobie takie stałe miejsce zamieszkania, by mógł podołać punktualnie wszystkim służbowym powinnościom. Winien on bezpośrednio przełożonej władzy służbowej podać do wiadomości swe miejsce zamieszkania i zgłosić każdą zmianę.

Nauczyciel nieobecny w służbie z przyczyn uzasadnionych winien donieść bezpośrednio przełożonej władzy służbowej o ewentualnym pobycie poza miejscem swego stałego zamieszkania.

Nauczyciele będący na urlopie jako też w stanie czasowego spoczynku winni bezpośrednio przełożonej władzy służbowej, przy której ostatnio pełnili służbę, podać adres, pod którym mogą odbierać w najkrótszej drodze urzędowe zawiadomienia.

Zarządzenie władzy służbowej oznaczy, o ile ze względu na szczególne stosunki służbowe mają nastąpić czasowe ograniczenia

nia, co się tyczy oddalania się z miejsca służbowego poza godzinami nauki.

Zawarcie małżeństwa.

§. 36. O zawarciu małżeństwa winien nauczyciel w przeciągu dni czternastu uwiadomić bezpośrednio przełożoną władzę służbową.

To samo obowiązuje nauczycieli w czasowym stanie spoczynku.

Zajęcia uboczne.

§. 37. Nauczycielowi nie wolno obok swego zatrudnienia urzędowego oddawać się takiemu zajęciu ubocznemu ani też przyjmować takiego stanowiska, któreby mogło nie odpowiadać powadze i godności zawodu nauczycielskiego, lub przeszkadzać mu w całkowitem i dokładnem spełnianiu powinności służbowych, lub też wywołać przypuszczenie stronniczości w wykonywaniu urzędu nauczycielskiego.

Bez poprzedniego przyzwolenia władzy służbowej jest niedopuszczalne:

1. utrzymywanie prywatnej szkoły lub prywatnego zakładu naukowego i wychowawczego,
2. prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego,
3. udział w towarzystwie akcyjnem lub innem na zysk obliczonem towarzystwie w charakterze członka komitetu założycieli, zarządu, rady zawiadowczej lub nadzorczej,
4. udzielanie nauki prywatnej uczniom własnego zakładu i przyjmowanie takich uczniów na utrzymanie i mieszkanie,
4. podnajmywanie odstąpionych do użytku mieszkań.

Udzielone przyzwolenie jest każdego czasu odwołalne.

Bezpłatny udział w kierowaniu przedsiębiorstwami, mającemi wyłącznie na celu popieranie dążności humanitarnych lub stosunków gospodarczych publicznych urzędników albo nauczycieli lub ich rodzin nie wymaga pozwolenia.

Przyjmowanie podarunków.

§. 38. Nauczycielowi nie wolno przyjmować podarunków w pieniądzach lub wartościach pieniężnych, ofiarowanych pośrednio lub bezpośrednio ze względu na sprawowany przezeń urząd, czy to jemu czy jego rodzinie, ani też pod jakimkolwiek pozorem przysparzać sobie innych korzyści.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Prawa.

Stopień służbowy.

§. 39. Z wyjątkiem suplentów i asystentów nauczyciele są zaliczeni według istniejących ustawowych przepisów do stopni służbowych (rang), ustanowionych dla urzędników państwowych i mają prawo do stopnia służbowego, odpowiadającego ich zamianowaniu i w następstwie ostatniemu posunięciu.

Przyjęcie nauczyciela do innej gałęzi służbowej może być połączone z warunkiem zrzeczenia się stopnia służbowego dotąd posiadanego.

Jako należące do tej samej gałęzi służbowej w znaczeniu niniejszej ustawy uważać należy wszystkie posady w różnych resortach, dla których uzyskania ustanowione są równe pod względem istotnym wymagania.

Tytuł.

§. 40. Nauczyciel jest uprawniony do używania należnego mu tytułu i ma prawo do tego, by zarówno w służbowem obcowaniu jako też w ogłoszeniach urzędowych tym tytułem go określano.

Jako tytuł nauczyciela uważać należy ten tytuł, jaki mu przyznano przy nadaniu posady lub następnie przy posunięciu albo nominacyi.

Począwszy od dnia prawomocności otrzymania posady uprawnieni są do używania tytułu profesorskiego ci nauczyciele, którym tytuł „profesor“ przysługiwał dotąd od zatwierdzenia w zawodzie, dalej nauczyciele grupy A (§. 58.) szkół przemysłowych, wyższych szkół handlowych i nautycznych, jakoteż nauczyciele główni seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich.

Nauczycielom będącym w stanie pozasłużbowym, jakoteż w stanie spoczynku przysługuje prawo używania nadal tego tytułu, który posiadali w czasie przejścia w stan pozasłużbowy (przeniesienia w stan spoczynku). Winni jednak we wszystkich

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIEJSKA

wystąpieniach oficyalnych i we wszystkich pismach dodawać do tytułu tego uwagę, oznaczającą stosunek pozasłużbowy (stan spoczynku).

Uniform.

§. 41. Nauczyciele stali i prowizoryczni mają prawo nosić w państwie uniform odpowiadający w myśl obowiązującego przepisu uniformowego ich stopniowi służbowemu i przynależności resortowej.

Uniform nauczyciela, który posiada tytuł odpowiadający wyższemu stopniowi służbowemu w tej samej gałęzi służby lub też charakter wyższej klasy rangi, stosuje się do tego wyższego stopnia służbowego.

Suplenci i asystenci mają prawo nosić uniform należący się nauczycielom XI. rangi.

Do nauczycieli będących w stanie pozasłużbowym, jakoteż w stanie spoczynku stosują się, co się tyczy noszenia uniformu, przepisy obowiązujące nauczycieli czynnych.

W obrębie poszczególnych resortów postanowi się w drodze rozporządzenia, o ile nauczyciele obowiązani są do noszenia uniformu w szczególnych wystąpieniach.

Również noszenie uniformu za granicą będzie unormowane osobnymi przepisami.

Ferye i urlopy.

§. 42. Nauczyciele, którzy podlegają bezpośrednio kierownictwu zakładu, mogą podczas feryi głównych oddalać się z miejsca czynności nauczycielskiej, o ile nie stoją temu na przeszkodzie szczególne obowiązki (zastępstwo dyrektora, odbywanie egzaminów itp.). Winni oni kierownictwu zakładu podać adres, pod którym mogą odbierać w najkrótszej drodze urzędowe zawiadomienia.

Podczas innych feryi przysługuje nauczycielom prawo za zgłoszeniem kierownictwu zakładu oddalenia się z miejsca służbowego, chyba że szczególne stosunki służbowe wymagają ich obecności w szkole.

Dyrektorowie (kierownicy) zakładów po należytem załatwieniu pilnych czynności urzędowych, jeżeli szczególne względy służbowe nie wymagają osobistej obecności dyrektora (kierownika) w miejscu służby, mają prawo do urlopu w czasie feryi głównych z tem ograniczeniem, że urlop rozpoczyna się dopiero po załatwieniu czynności końcowych, a kończy się na pięć dni przed początkiem następnego roku szkolnego.

W doniesieniu, które do bezpośrednio przełożonej władzy służbowej mają przesłać o zamierzonem rozpoczęciu tegoż urlopu feryalnego, winni dyrektorowie (kierownicy) podać zarazem adres, pod którym mogą w najkrótszej drodze odbierać urzędowe zawiadomienia.

Rozporządzenie określi, o ile ma być zarządzone zastępstwo dyrektorów (kierowników) podczas ich urlopów feryalnych.

§. 43. Rozpoczęcie urlopu feryalnego nie wyklucza wcześniejszego odwołania nauczyciela, jeżeli wymagają tego szczególne względy służbowe. W tym wypadku jednak należy umożliwić dalsze korzystanie z urlopu, skoro służba na to pozwala. Za podróże, spowodowane nieprzewidzianem odwołaniem z urlopu feryalnego, zwraca się normalne koszta podróży.

§. 44. Co się tyczy urzędowania i urlopu nauczycieli, do których nie stosują się postanowienia §. 42., obowiązują odpowiednio przepisy ważne dla urzędników państwowych.

§. 45. W czasie trwania półrocza potrzebne jest do każdego wydalenia się z miejsca czynności nauczycielskiej, przez które nastąpiłaby przerwa w nauce lub jakieś inne zaburzenie w czynnościach zakładu, udzielenie osobnego urlopu przez właściwą władzę, którą oznaczy się w drodze rozporządzenia.

§. 46. Udzielenie urlopu na czas ponad trzy miesiące może być połączone z warunkiem zrzeczenia się poborów za czas, przekraczający normalne ferye główne, jako też z warunkiem zrzeczenia się policzalności tego czasu do uzyskania wyższych poborów i wymiaru poborów emerytalnych.

Jeżeli nauczyciel był już na urlopie przez jeden rok, należy przedłużenie urlopu połączyć z wszystkimi warunkami, podanymi w poprzednim ustępie. Można jednak całkowicie lub częściowo odstąpić od wymienionych warunków, jeżeli przedłużenie urlopu jest pożądane ze względów publicznych lub w interesie naukowym.

Przy obliczaniu jednorocznego trwania urlopu należy wpadającą weń czynną służbę uważać tylko wtenczas za przerwę, jeżeli dochodzi ona przynajmniej do połowy trwania urlopu, bezpośrednio przedtem spędzonego. W wypadku takim należy po-

czątek roku liczyć dopiero od końca służby, wykonywanej między dwoma okresami urlopowymi. Jeżeli czas takiej służby trwa krócej, należy przy obliczaniu urlopu rocznego poszczególne okresy urlopowe zliczyć razem.

W postępowaniu z nauczycielami w wypadkach choroby obowiązują postanowienia §§. 33. i 82.

§. 47. Przekroczenie urlopu należy stawiać na równi z samowolnem uchyleniem się od służby nauczycielskiej.

Pobory.

§. 48. Każdy nauczyciel stały i prowizoryczny, posiadający pewien stopień służbowy, ma prawo do poborów odpowiadających według obowiązujących ustaw jego stanowisku służbowemu. Ci nauczyciele szkół ćwiczeń, którzy zatrudnieni są w połączonych z państwowemi seminaryami nauczycielskiemi, przez państwo utrzymywanych szkołach ćwiczeń, będą otrzymywali posady nauczycieli głównych w tychże seminaryach, jeśli uzyskają kwalifikacyę na nauczycieli szkół wydziałowych; w szczególnie godnych uwzględnienia wypadkach można od tego wymagania odstąpić.

Dodatki pięcioletnie należące się po upływie drugiego, trzeciego, czwartego i piątego pięciolecia rzeczywistym nauczycielom państwowych szkół średnich, szkół nautycznych, państwowych wyższych szkół handlowych (akademii handlowych), jakoteż nauczycielom głównym państwowych seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich według przepisów §§. 8. 12. i 13. ustawy z d. 24. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 55, dalej nauczycielom IX. i wyższej rangi w szkołach przemysłowych według przepisu §. 6. ustawy z d. 19. września 1898. dz. u. p. Nr. 175. — podwyższone będą każde o 100 K.

Dodatki pięcioletnie należące się na podstawie §. 14. ustawy z d. 24. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 55. będą po upływie drugiego, trzeciego, czwartego i piątego pięciolecia podwyższone każde o 80 K.

Przytem należy brać w rachubę policzalny czas służby przebyty zarówno przed wejściem, jak i po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Dodatki funkcyjne należące się dyrektorom państwowych szkół średnich, szkół nautycznych, państwowych wyższych szkół handlowych (akademii handlowych), jakoteż państwowych seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, dalej dodatek funkcyjny dyrektorów szkół przemysłowych będą podwyższone każdy o 200 K.

§. 49. Remuneracye suplentów i asystentów mają charakter adjutów.

Remuneracye te wynoszą dla suplentów i asystentów szkół państwowych, którzy zatrudnieni są w wymiarze godzin obowiązującym nauczyciela (rzeczywistego) i uzyskali kwalifikacyę nauczycielską, przepisaną dla danej kategoryi służbowej:

a) 2.100 K. rocznie dla tych suplentów, którym w razie zamianowania nauczycielem (rzeczywistym) w IX. klasie rangi należy się płaca zasadnicza w kwocie 2.800 K.;

b) 1.000 K. rocznie dla tych zastępców nauczycieli religii, których płaca zasadnicza według §. 4. ustawy z d. 19. września 1898. dz. u. p. Nr. 173. w razie nominacyi na nauczyciela w IX. klasie rangi wynosi 1.800 K.;

c) 1.800 K. rocznie dla tych suplentów, którym w razie nominacyi na nauczyciela (rzeczywistego) w X. klasie rangi przypada płaca zasadnicza w kwocie 2.200 K.;

d) 1.600 K. rocznie dla asystentów. Asystentom należy jednak, o ileby według dotychczasowych przepisów przypadała im wyższa remuneracya (wedle ilości godzin), wypłacać tę wyższą kwotę.

Suplenci w państwowych szkołach ćwiczeń, w państwowych szkołach ludowych i klasach przygotowawczych, którzy nie są zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin obowiązującym nauczyciela szkoły ćwiczeń, otrzymują remuneracye w kwocie 70 K. rocznie za każdą godzinę nauki w tygodniu.

W wymiarze remuneracyi należnych według dotychczasowych przepisów nie zachodzi żadna zmiana:

1. dla zastępców nauczycieli muzyki i gimnastyki w państwowych seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich;

2. dla tych suplentów i asystentów szkół państwowych, którzy nie uzyskali jeszcze wymaganej kwalifikacyi nauczycielskiej albo są zatrudnieni w wymiarze godzin mniejszym od ustanowionego najniższego wymiaru godzin nauczyciela (rzeczywistego).

§. 50. Remuneracye, należące się suplentom w myśl §. 49. podnoszą się po drugim, czwartym i szóstym roku służby każdym razem o 10 procent, jeżeli lata zatrudnienia spędzone zostały,

bądź to przed wejściem bądź po wejściu w życie niniejszej ustawy, w szkołach państwowych albo niepaństwowych z prawem publiczności, a to, o ile dla danej kategoryi służbowej przypisane jest pewne uzdolnienie nauczycielskie (egzamin), po jego uzyskaniu — przy co najmniej „dobrej“ kwalifikacyi.

O przyznaniu podwyższonej remuneracyi wydany będzie dekret, w którym oznaczy się początek podwyższenia.

Ustawa z dnia 8. lipca 1886. dz. u. p. Nr. 121. o służbowym dodatku starszeństwa suplentów (nauczycieli pomocniczych), w utrzymywanych przez państwo szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich traci moc obowiązującą; ewentualne na podstawie wymienionej ustawy przyznane służbowe dodatki starszeństwa należy w miarę przypadających wyższych poborów normalnych zmniejszyć, względnie cofnąć.

§. 51. Podejmowanie poborów nauczycieli stałych i prowizorycznych rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca następującego po nadaniu posady (§. 6. i 7.), a jeżeli prawomocność nadania posady naznaczoną została na pierwszy dzień pewnego miesiąca, od tegoż dnia. Przy zmianie miejsca służbowego należy się nauczycielowi dodatek aktywalny nowego miejsca służbowego od pierwszego dnia miesiąca, który następuje po zwolnieniu nauczyciela z jego dotychczasowej służby.

W wypadku śmierci zastanawia się pobory z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiła śmierć, przy innem rozwiązaniu stosunku służbowego z ostatnim dniem miesiąca, w którym nauczyciel z tego stosunku rzeczywiście wystąpił i dekretem został zwolniony.

W razie zmiany w wymiarze poborów zastanawia się poprzednie pobory z ostatnim dniem miesiąca, który poprzedza uzyskanie nowych poborów.

Pobory nauczycieli stałych i prowizorycznych należy wypłacać w ratach miesięcznych, które zapadają pierwszego dnia każdego miesiąca z góry.

Pod warunkami, które ustanowi się w osobnych przepisach bez naruszenia postanowień ustępu poprzedzającego, dodatek aktywalny wypłaca się także w ratach kwartalnych z góry. Jeżeli w ciągu danego kwartału nastąpi wstrzymanie wypłaty dodatku aktywalnego z innego powodu, a nie wskutek śmierci nauczyciela, winien nauczyciel zwrócić raty miesięczne wypłacone przed

ich zapadłością. Bliższe postanowienia o tym zwrocie będą wydane w osobnych przepisach.

§. 52. Suplentom i asystentom należą się remuneracye od dnia rzeczywistego wstąpienia do służby (§§. 7. i 11.), a zastanawiać je należy z dniem, z którym kończy się wykonywanie służby w charakterze suplenta albo asystenta.

Remuneracye te należy wypłacać w dwunastu ratach miesięcznych, zapadających pierwszego dnia każdego miesiąca z góry.

W razie rzeczywistego objęcia służby nie w pierwszym dniu miesiąca, ma się należną do pierwszego dnia najbliższego miesiąca kwotę częściową wypłacić równocześnie z najbliższą ratą miesięczną.

Podwyższenie płacy (remuneracyi).

§. 53. Nauczyciele stali mają prawo do przewidzianego ustawą podwyższenia płacy, które przyznaje się na podstawie dotychczasowych postanowień ustawy z uwzględnieniem zmian, wynikających z ustawy niniejszej.

O uzyskaniu podwyższonej płacy będzie wydany dekret, w którym ma się oznaczyć termin podwyższenia.

Do przewidzianych w niniejszej ustawie podwyższeń remuneracyi suplentów i asystentów stosują się odpowiednio istotne przepisy obowiązujące nauczycieli stałych.

Nauczycielom religii wlicza się służbę odbytą w szkołach ludowych lub wydziałowych po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej dla szkół średnich w najwyższym wymiarze lat ośmiu do uzyskania dodatków pięcioletnich.

Postanowienie §. 9. ust. 2. ustawy z d. 24. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 55. ma się odnosić także do stałych nauczycieli gimnastyki w państwowych szkołach średnich oraz w państwowych seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich.

§. 54. Przy pierwszem lub ponownem przyjęciu do służby państwowej, podlegającej niniejszej ustawie, może władza centralna wśród szczególnych okoliczności pozwolić na policzenie pewnego okresu czasu celem osiągnięcia wyższej płacy (remuneracyi).

Przyjęcie do innej gałęzi służbowej można uczynić zawisłem od tego, że czas spędzony w poprzedniej gałęzi służbowej będzie

w całości lub w części bez znaczenia dla osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy (remuneracyi).

Nadanie wyższych stanowisk służbowych.

§. 55. Przy udzielaniu wyższych stanowisk służbowych rozstrzygające są szczególne uzdolnienie, pedagogiczna działalność i zdolność, wyniki pracy nauczycielskiej i wychowawczej, jakoteż stopień nadawania się na nie oraz posiadanego zaufania.

Posunięcie na wyższy stopień służbowy (zaliczenie do wyższej klasy rangi).

§. 56. Posunięcie nauczycieli na wyższy stopień służbowy (zaliczenie do wyższych rang) następuje według ustawowych przepisów.

Awans czasowy.

§. 57. Nauczycielom stałym, którzy według przepisów niniejszej ustawy nie są wykluczeni od posunięcia na wyższy stopień służbowy, albo od osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy, przysługuje według podanego niżej schematu prawo do uzyskania w drodze awansu czasowego, bez zmiany stopnia służbowego, takich poborów, jakie na podstawie przepisów ustawy ważnych dla nauczycieli państwowych połączone są z najbliższą wyższą rangą, a to pod warunkiem, że w obrębie tej samej gałęzi służbowej spędzą rzeczywiście i nieprzerwanie na swym dotychczasowym stopniu służbowym jako nauczyciele stali czas policzalny do podwyższenia płacy w niżej podanym wymiarze (czas uprawniający do awansu czasowego)

Nauczyciele stali, którzy wyszli z kategoryi werkmistrzów, nie mają prawa do awansu czasowego.

§. 58. Dla awansu czasowego rozróżnia się trzy grupy nauczycieli, stosownie do tego, czy ich pierwsze mianowanie na posady stałe następuje:

A) w IX. randze,
B) w X. randze,
C) w XI. randze.

Czas uprawniający do awansu czasowego jest następujący:

Przeciąg służby z poborami rangi:	w grupie A	w grupie B	w grupie C
	lat	lat	lat
XI.	—	—	6
X.	—	7	8
IX.	7	—	—
VIII.	7	—	—

Co się tyczy tych kategoryi służbowych, co do których nie zachodzą warunki stosowania powyższego schematu, awans czasowy będzie uregulowany przez władzę centralną.

Awans czasowy poszczególnych nauczycieli odbywa się wyłącznie na zasadzie terminów, ustanowionych dla ich grupy.

§. 59. Jeżeli u nauczyciela stałego, który uzyskał prawo do awansu czasowego, zajdą od ostatniego orzeczenia kwalifikacyjnego okoliczności, które pozwalają wątpić, czy jego kwalifikacya może być jeszcze określoną stopniem „dobry“, to odracza się rozstrzygnięcie o awansie czasowym aż do najbliższego orzeczenia o kwalifikacyi.

§. 60. Stopnie kwalifikacyi „mniej odpowiedni“ i „nieodpowiedni“ stanowią przeszkodę do awansu czasowego; lata, za które zapadła taka kwalifikacya, nie wliczają się do awansu czasowego. Również nie uwzględnia się przy obliczaniu czasu wymaganego do awansu czasowego okresów, które wedle postanowień niniejszej ustawy nie są policzalne do ustawowego podwyższenia płacy.

Tym nauczycielom, którzy w czasie wejścia w życie niniejszej ustawy pozostają w służbie, należy wliczyć do czasu, uprawniającego do awansu czasowego, czas poprzedniej służby spędzony przez nich rzeczywiście w odnośnej randze. (§. 58.).

Nauczyciele, przeciw którym wdrożono postępowanie dyscyplinarne, lub których zawieszono w urzędowaniu z powodu postępowania o uznanie niewłasnowolności lub postępowania konkursowego, czy też z innej przyczyny, nie mogą przed zakończe-

niem postępowania dyscyplinarnego lub zniesieniem zawieszenia posuwać się do wyższych poborów.

§. 61. Awans czasowy dokonywa się za zgłoszeniem nauczyciela stałego z mocą działającą wstecz od dnia, który następuje bezpośrednio po upływie czasu, uprawniającego do awansu czasowego (termin awansu czasowego).

O każdym awansie czasowym będzie wydany dekret, w którym należy podać pobory i termin awansu czasowego.

Mianowanie suplentów i asystentów nauczycielami (rzeczywistymi).

§. 62. Suplentów i asystentów zatrudnionych w zakładach państwowych (z wyjątkiem asystentów szkół przemysłowych) — o ileby już przedtem nie uzyskali systemizowanej posady nauczycielskiej — mianuje się na podstawie zgłoszenia nauczycielami rzeczywistymi w najniższej randze przewidzianej dla danej kategoryi nauczycieli na stanowisko służbowe, które się im wyznaczy, bez prawa z ich strony do dawniej systemizowanych posad nauczycielskich, jeżeli w obrębie tej samej gałęzi służbowej w charakterze suplentów albo asystentów, zatrudnionych w wymiarze obowiązkowych godzin nauki nauczyciela (rzeczywistego), spędzili podany niżej okres czasu (czas uprawniający do awansu), czy to w szkołach państwowych, czy też niepaństwowych z prawem publiczności z co najmniej „dobrym“ stopniem kwalifikacyi i w czasie tym odpowiedzieli warunkom ustanowionym w §. 50. do osiągnięcia podwyższonych remuneracyi.

To postanowienie ma być stosowane także wtenczas, jeżeli suplent (asystent) w obrębie czasu uprawniającego do awansu został mianowany nauczycielem prowizorycznym. Nauczycieli prowizorycznych można mianować tylko do zastępstwa nauczycieli szkół średnich, ustanowionych czasowo okręgowymi inspektorami szkół, oraz wyjątkowo wtedy, jeżeli o pewną konkursem ogłoszoną systemizowaną posadę nauczycielską nie ubiegał się ani żaden nauczyciel (rzeczywisty) ani stały suplent. (§. 8.).

Suplentom i asystentom, którzy zatrudnieni byli w zakładach państwowych lub niepaństwowych z prawem szkół publicznych, atoli nie w wymiarze godzin obowiązkowych nauczyciela (rzeczywistego), wlicza się czas służby, jeżeli w ciągu niej czynią zadość

warunkom ustanowionym w §. 50. do uzyskania podwyższonej remuneracyi, do czasu uprawniającego do awansu w stosunku ich rzeczywistego zatrudnienia nauczycielskiego (ilość godzin w tygodniu) do najniższego wymiaru godzin obowiązkowych nauczyciela (rzeczywistego) tej samej kategoryi, a to suplentom (asystentom) zatrudnionym przed uzyskaniem pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej wynikający stąd przeciąg czasu w połowie.

Postanowienia §§. 58 do 61 stosują się odpowiednio.

Czas uprawniający do awansu wynosi dla suplentów i asystentów grupy A i B po ośm lat, a dla grupy C cztery lata.

Pobory i należytości poboczne.

§. 63. Osobne przepisy postanowią, czy, w jakim wymiarze i pod jakimi warunkami przysługuje nauczycielowi na czas pewnego określonego zatrudnienia prawo do mieszkania służbowego lub mieszkania w naturze, a w braku tychże do relutum kwaterowego lub do jakichkolwiek należytości pobocznych w pieniądzach albo w naturaliach.

Prawo do normalnych dyet, kosztów podróży i należytości substytucyjnych przy zamiejscowem zajęciu służbowem, jako też do należytości za przesiedlenie stosuje się do wydanych w tym względzie przepisów.

Suplentom i asystentom przypadają te należytości w wymiarze przepisanym dla urzędników państwowych najniższego stopnia płacy rangi XI.

Zaliczka na płacę.

§. 64. Nauczycielowi stałemu lub prowizorycznemu, który wskutek choroby lub nieszczęśliwych wypadków popadł bez własnej winy w trudne położenie materyalne, udziela się na jego prośbę bezprocentowej zwrotnej w ciągu najwyżej dwóch lat zaliczki z funduszów państwowych do wysokości trzymiesięcznej płacy, o ile jego pobory nie są już obciążone do największej dopuszczalnej wysokości.

Dalej idące udogodnienie w przyznawaniu zaliczek na płacę zastrzeżone jest uznaniu właściwej władzy, której pozostawia się w takich wypadkach także oznaczenie warunków spłacania, jakoteż wskazanych ewentualnie środków zabezpieczenia.

Pobory emerytalne i zaopatrzenia.

§. 65. Prawo nauczyciela do poborów emerytalnych (odprawy), jakoteż prawo osób pozostałych po zmarłym nauczycielu do kwartału pozgonnego i do zaopatrzenia (odprawy) należy oceniać według obowiązujących przepisów z uwzględnieniem zmian, które wynikają z niniejszej ustawy.

Zmiany te nie stosują się do nauczycieli i do osób pozostałych po zmarłych nauczycielach, które w czasie wejścia w życie niniejszej ustawy korzystają już z poborów emerytalnych i zaopatrzenia.

Udogodnienia dla nauczycieli z powodu ich służby wojskowej w czasie wojny pod względem poborów emerytalnych i zaopatrzenia będą ustanowione rozporządzeniem.

Pozostają nienaruszone obowiązujące przepisy o policzalności czasu spędzonego w innym stosunku służby państwowej przy wymiarze poborów emerytalnych.

Nauczycielom religii należy czas służby, policzalny według ustępu przedostatniego §. 53. do dodatków pięcioletnich, wliczać także przy wymiarze poborów emerytalnych.

O ile czas służby spędzony przed wstąpieniem do służby w szkole średniej w innych szkołach (wydziałowych i in.) może być policzony przy wymiarze poborów emerytalnych, rozstrzyga od wypadku do wypadku szef władzy centralnej.

§. 66. Czas służby, którą suplent lub asystent przed uzyskaniem albo po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej — o ile taka przepisana jest dla jego kategoryi służbowej — spędził w szkołach państwowych lub niepaństwowych, pozostających z tamtemi w stosunku wzajemności, aż do swojej nominacyi na nauczyciela, należy policzyć przy wymierze poborów emerytalnych, a to, o ile nie był zajęty pełną ilością godzin obowiązkowych nauczyciela (rzeczywistego), w stosunku jego rzeczywistego zajęcia nauczycielskiego (ilość godzin nauki w tygodniu) do najniższego wymiaru obowiązkowych godzin nauczyciela (rzeczywistego) tej samej kategoryi.

§. 67. Jeżeli nauczyciel wskutek oślepnięcia lub zamącenia umysłu bez rozmyślnej swej winy stanie się niezdolny do dalszej służby i wszelkiego innego zarobkowania, to doliczy mu się przy wymiarze poborów emerytalnych dziesięć lat do jego policzalnego czasu służby, przy czem jednak w wypadkach przewidzianych w ustawie z 9. kwietnia 1870. dz. u. p. Nr. 47. odpada rozrachowanie po myśli §. 1 ustępu 2 tej ustawy.

To samo obowiązuje, jeżeli nauczyciel wskutek nieszczęśliwego wypadku bez rozmyślnej swej winy stanie się niezdolny do służby, pod następującymi warunkami:

1. Nieszczęśliwy wypadek musi dotknąć nauczyciela w wykonywaniu pewnej oznaczonej czynności służbowej i pozostawać z nią w związku bezpośrednim;

2. musi być zarządzonem z urzędu zbadaniem przez lekarza państwowego udowodnione, że niezdolność do służby jest wyłącznie następstwem nieszczęśliwego wypadku;

3. niezdolność do służby musi wystąpić w przeciągu roku po nieszczęśliwym wypadku;

4. prawo do korzystniejszego wymiaru poborów emerytalnych musi być zgłoszone u bezpośrednio przełożonej władzy służbowej w przeciągu roku po wystąpieniu niezdolności do służby.

Wśród okoliczności szczególnie godnych uwzględnienia może władza centralna w wypadkach, przewidzianych w ustępie 2, przyznać pobory emerytalne w wymiarze jeszcze wyższym aż do pełnej kwoty poborów policzalnych przy wymiarze pensyi emerytalnej.

Jeżeli nauczyciel wskutek innej — poza określonemi w ustępie pierwszym — ciężkiej i nieuleczalnej choroby, której nabawił się bez rozmyślnej swej winy, stanie się niezdolny do dalszej służby i wszelkiego innego zarobkowania, to może mu władza centralna doliczyć przy wymiarze poborów emerytalnych okres czasu aż do lat dziesięciu, przy czem jednak odpada również rozrachowanie po myśli ust. 2. §. 1. ustawy z 9 kwiatnia 1870. dz. u. p. Nr. 47.

Jeżeli nauczyciel podlega obowiązkowi ubezpieczenia od wypadku, to należy podwyżkę poborów emerytalnych zmniejszyć o wysokość jego renty.

Suplenci i asystenci, którzy wskutek wypadku doznanego w służbie bez rozmyślnego przewinienia stali się do służby niezdolni, mają prawo do poborów emerytalnych w pełnym wymiarze remuneracyi, otrzymywanej w czasie wypadku. Pobory te jednak nie mogą przewyższać tej kwoty, któraby wypadła, gdyby suplent (asystent) w rozstrzygającym momencie pobierał był już

płacę początkową nauczyciela stałego tej kategoryi służbowej, do której należał w czasie ostatniego swego zatrudnienia.

§. 68. Jeżeli nauczyciel zmarł wskutek doznanego wypadku bez rozmyślnego swego przewinienia, a przy odpowiedniem stosowaniu postanowień §. 67. ust. 2. l. 1. do 4. okażą się danymi określone tam warunki, to pozostałe po nim osoby otrzymują normalne zaopatrzenie, choć zmarły nie uzyskał jeszcze prawa do poborów emerytalnych.

Osobom pozostałym po zmarłym nauczycielu, który miał już prawo do poborów emerytalnych, może władza centralna wśród okoliczności szczególnie godnych uwzględnienia przyznać zaopatrzenie wyższe od normalnego, a to osobom osieroconym przez nauczyciela rangi XI., X., lub IX. aż do wysokości zaopatrzenia drugiej z rzędu rangi wyższej, osobom pozostałym po innych nauczycielach do wysokości zaopatrzenia rangi bezpośrednio wyższej.

Jeżeli suplent lub asystent zmarł wskutek wypadku doznanego w służbie bez rozmyślnego przewinienia, a przy odpowiedniem stosowaniu postanowień §. 67. ust. 2. l. 1. do 4. okażą się danymi określone tam warunki, to pozostałe po nim osoby otrzymują zaopatrzenie w takiej wysokości, w jakiejby się im ono należało, gdyby suplent (asystent) już był posiadał stałą posadę nauczycielską rangi najniższej tej kategoryi służbowej, do której należał w czasie ostatniego swego zatrudnienia.

§. 69. Zaopatrzenie wdów i sierót po nauczycielu, którego ostatnia płaca łącznie z przypadającym mu ewentualnie i do poborów emerytalnych policzalnym dodatkiem funkcyjnym była wyższą od płacy jego rangi, wymierza się według tej wyższej rangi, która odpowiada sumie poborów zmarłego policzalnych przy wymiarze pensyi emerytalnej.

Zaopatrzenie osób osieroconych przez nauczyciela, posiadającego ostatnio policzalne według ust. 1. pobory, które wedle schematu płac urzędników państwowych odpowiadają co najmniej poborom najniższego stopnia płacy rangi wyższej, lub osieroconych przez nauczyciela, który w czasie swej śmierci już miał prawo do takich poborów, należy wymierzyć według tej wyższej rangi, chyba że nauczyciel wskutek wykluczenia od awansu czasowego pozostał na najwyższym stopniu płacy lub w czasie śmierci wskutek kary dyscyplinarnej został wykluczony od ustawowych podwyższeń płacy.

Z temi samemi ograniczeniami należy wymierzać zaopatrzenie według VII. rangi urzędników państwowych osobom osieroconym przez tych nauczycieli szkół ćwiczeń rangi VIII., którzy uzyskali już prawo do poboru najwyższego dodatku pięcioletniego, unormowanego dla nauczycieli szkół ćwiczeń.

§. 70. Kwartał pozgonny należy się wdowie. Jeżeli małżonkowie nie żyli w wspólności małżeńskiej, wdowa nie ma prawa do kwartału pozgonnego, chyba, że żyli osobno tylko dla wychowania dzieci, ze względów na zdrowie, z powodów gospodarczych lub innych, nie tkwiących w ich stosunkach osobistych.

Jeżeli nauczyciel nie pozostawił wdowy uprawnionej do kwartału pozgonnego, to należy się on do niepodzielnej ręki naprzód tym ślubnym potomkom, które pozostawały na utrzymaniu zmarłego, a w braku tychże tym ślubnym potomkom, którzy z własnych środków ponieśli koszta odpowiedniego stanowi pogrzebu lub którzy — jeżeli koszt pogrzebu skądinąd był pokryty — pielęgnowali zmarłego w jego ostatniej chorobie przed śmiercią.

Postanowienie ustępu drugiego stosuje się odpowiednio na korzyść ustawowych spadkobierców nauczyciela bezżennego lub bezdzietnego wdowca.

We wszystkich innych wypadkach może kwartał pozgonny być przyznany w całości lub w części osobom, które dowodnie pokryły z własnych środków koszta pogrzebu lub pielęgnowały zmarłego w ostatniej jego chorobie przed śmiercią.

§. 71. Normalną pensyę emerytalną (odprawę) oblicza się na podstawie dat zawartych w wykazie służbowym.

Jeżeli nauczyciel wystąpi z roszczeniem sobie wyższych poborów emerytalnych, to wypłata tych wyższych poborów zaczyna się dopiero od czasu, w którym z roszczeniem tem wystąpił i dostatecznie je uzasadnił, chyba że zdoła wykazać, iż nie ponosi sam winy niedokładnego lub nieścisłego wpisu w wykaz służbowy. Dekret emerytalny ma zawierać w tym względzie pouczenie.

Postanowienie to stosuje się odpowiednio w wypadku, jeżeli nauczyciel rości sobie prawo do bieżących poborów emerytalnych, które mu się według dat wykazu służbowego nie należą; kwota pobranej w danym razie odprawy ma być w takim wypadku w przeciągu odpowiedniego okresu zwrócona za po-

mocą potrąceń z przyznanych dodatkowo bieżących poborów emerytalnych.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

Zmiany w stosunku służbowym oraz jego rozwiązanie.

Przeniesienie.

§. 72. Nauczyciel może w obrębie tej gałęzi służbowej i resortu, do którego należy, być przeniesiony na każdą inną posadę służbową, odpowiadającą jego uzdolnieniu, albo w drodze posunięcia na posadę wyższą.

Na opróżnione posady nauczycielskie należy z reguły ogłaszać konkurs. Przepisy ustaw krajowych o ogłaszaniu konkursów na opróżnione posady nauczycielskie nie doznają przez to naruszenia.

Przy przeniesieniu do innego miejsca służby należy z uwzględnieniem interesów służbowych i z szczególniejszą uwagą na osobiste stosunki nauczyciela udzielić odpowiedniego czasu na przesiedlenie.

§. 73. Nauczycielowi, który ma prawo do normalnych kosztów przesiedlenia, należy prócz tychże wypłacić odszkodowanie za czynsz najmu, jeżeli za swe dotychczasowe mieszkanie z powodu niemożliwości terminowego wypowiedzenia musiał zapłacić czynsz najmu poza dzień całkowitego opróżnienia mieszkania. Odszkodowanie za czynsz, o ile nauczyciel nie uchylił się od straty przez dalsze odnajęcie, wymierza się kwotą równającą się czynszowi przypadającemu za dany czas, atoli w najwyższym wymiarze potrójnej należytości miesięcznej dotyczasowego dodatku aktywalnego. O ile nie zachodzą prawne przeszkody, winien nauczyciel — obstając zresztą przy swem prawie do odszkodowania za czynsz — z dniem opróżnienia mieszkania oddać je bez zastrzeżeń do rozporządzenia dotychczasowej przełożonej władzy służbowej celem możliwego zużytkowania.

Służba przy władzach państwowych.

§. 74. Szef władzy centralnej oznaczy, pod jakimi warunkami może nastąpić przydzielenie nauczyciela do władzy centralnej lub do którejś z władz niższych, podporządkowanych tejże władzy centralnej.

Nauczyciele powołani do takiej służby winni zgłoszenia i doniesienia, przewidziane w niniejszej ustawie i mające się przedkładać kierownictwu zakładu, uskuteczniać do rąk szefa władzy centralnej, względnie naczelnika władzy niższej.

Do nauczycieli powołanych do takiej służby, co się tyczy ich służbowej czynności, o ile ona nie polega na wykonywaniu urzędu nauczycielskiego, jakoteż co się tyczy innych ich obowiązków, stosują się odpowiednio przepisy obowiązujące urzędników państwowych.

To samo odnosi się do okręgowych inspektorów szkół mianowanych w charakterze urzędników państwowych w pewnej klasie rangi, którzy poza tem na mocy osobnych przepisów podpadają ustawowym postanowieniom ważnym dla nauczycieli szkół średnich i seminaryów nauczycielskich.

Zamiana służby.

§. 75. Zamiana służby dwóch nauczycieli tej samej kategoryi może być na ich prośbę dozwolona przez władzę uprawnioną do obsadzania obydwu dotyczących posad służbowych, o ile jednak obsadzanie tychże nie należy do tej samej władzy, za porozumieniem obu władz powołanych, w każdym razie tylko wtedy, gdy przez to nie doznają uszczerbku interesy służby i nie wynikają żadne wydatki dla skarbu państwa.

Przeniesienie w stan pozasłużbowy.

§. 76. Jeżeli się nauczyciel ubiega o mandat poselski do jednego z ustawodawczych ciał reprezentacyjnych lub o mandat zastępcy, należy go z urzędu przenieść w stan pozasłużbowy aż do dokonania wyboru.

W razie wyboru nauczyciela na posła do Rady państwa i przyjęcia przezeń wyboru, należy przedłużyć przeniesienie w stan pozasłużbowy na czas trwania mandatu, a to w wypadku wyboru na zastępcę od czasu wstąpienia lub powołania do Izby poselskiej.

§. 77. Nauczyciel przeniesiony w stan pozasłużbowy zatrzymuje nieuszczuplone korzystanie z swej ostatnio pobieranej płacy (suplenci i asystenci ostatnio pobieranej remuneracyi), oraz

ewentualnego dodatku funkcyjnego i dodatku aktywalnego, odpowiadającego jego ostatniemu miejscu służbowemu.

Czas spędzony w stanie pozasłużbowym wlicza się przy posunięciu do wyższych poborów i przy wymiarze poborów emerytalnych.

Z chwilą ustania stosunku uzasadniającego przeniesienie w stan pozasłużbowy należy nauczyciela wezwać do objęcia służby i podać mu do wiadomości miejsce jego przeznaczenia służbowego.

Urlop z tymczasowem zaopatrzeniem.

§. 78. Jeżeli wskutek zmiany w organizacyi służby zabraknie czasowo posady dla nauczyciela stałego lub prowizorycznego, albo gdy zajdą okoliczności, które z ważnych względów służbowych czynią niemożliwem dalsze zatrudnienie zawodowe nauczyciela na posadzie odpowiadającej jego służbowemu stanowisku i jego uzdolnieniu, może szef władzy centralnej udzielić mu urlopu z tymczasowem zaopatrzeniem.

§. 79. Nauczyciel będący na takim urlopie ma prawo do pełnej kwoty pobieranej ostatnio płacy łącznie z przypadającym mu w danym razie, wliczalnym do pensyi dodatkiem funkcyjnym. Jeżeliby jednak normalne pobory emerytalne, które mu przypadły przy przeniesieniu go w stan spoczynku, dosięgały kwoty wyższej, należy tę kwotę uczynić płynną.

Czas spędzony na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem liczy się przy wymiarze poborów emerytalnych.

Nauczyciel będący na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem może być każdego czasu powołany do ponownego objęcia służby. W wypadku takim jest on obowiązany na zarządzenie władzy poddać się urzędowemu zbadaniu lekarskiemu co do zdatności swej do służby.

Poza tem należy nauczycieli będących na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem uważać na równi z nauczycielami, będącymi w czasowym stanie spoczynku.

Zasiłek na utrzymanie dla suplentów i asystentów.

§. 80. Suplenci i asystenci, których w myśl §. 8. ust. 2. władza służbowa uznała stałymi, którzy jednak mimo prawidłowego ubiegania się o posadę odpowiadającą ich uzdolnieniu nauczycieslkiemu bez własnej winy nie mogli uzyskać dalszego zatrudnienia w urzędzie nauczycielskim, dostają na swą prośbę przy nienagannem zresztą zachowaniu się najdłużej na dwa lata zasiłek na utrzymanie w rocznej kwocie 1.200 K., należy ich jednak w takim razie zatrudnić bez dalszego wynagrodzenia jako siły pomocnicze (na poszczególnych lekcyach szkolnych, do czynności kancelaryjnych, przy zawiadowstwie zbiorów naukowych, zabawach młodzieży i t. p.).

Zatrudnienie to uważa się przez połowę swego rzeczywistego trwania na równi ze służbą suplenta (asystenta).

Bliższe postanowienia o udzielaniu takich zasiłków na utrzymanie będą wydane w drodze rozporządzenia.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku (skwieskowanie).

§. 81. Nauczyciele stali i prowizoryczni mają prawo do przeniesienia ich w czasowy stan spoczynku, jeśli są niezdolni do służby, atoli można przypuszczać, że zdolność tę odzyskają.

Prawo to istnieje nawet bez udowodnienia niezdolności do służby, jeśli nauczyciela w myśl §. 76. ust. 2. przeniesiono w stan pozasłużbowy lub urlopowano z tymczasowem zaopatrzeniem.

§. 82. Nauczyciela należy przenieść z urzędu w czasowy stan spoczynku, gdy:

1. wskutek choroby był nieobecny w służbie dłużej niż przez jeden rok, albo

2. gdy mu wskutek choroby musiano udzielić na dłużej niż dwa lata zniżenia obowiązkowych godzin nauki do połowy lub poniżej połowy najniższego ich wymiaru, albo wreszcie

3. gdy będąc na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem, nie zostanie w ciągu trzech lat powołany do ponownego objęcia służby,

o ile w wypadkach takich nie zachodzą warunki uzasadniające przeniesienie w stały stan spoczynku.

Przy obliczaniu przewidzianej w punkcie 1. jednorocznej nieobecności w służbie z powodu choroby należy wpadającego w nią czasu urlopu wogóle nie uważać za przerwę. Przy wpadającej w nią czynnej służbie należy stosować odpowiednio postanowienia §. 46. ust. 3.

Przy obliczaniu przewidzianego w punkcie 2. dwuletniego zniżenia obowiązkowych godzin nauki należy wpadające w nie zatrudnienie nauczyciela w normalnej ilości godzin tylko wtenczas

uważać na przerwę, jeżeli wynosi ono co najmniej połowę czasu spędzonego ze zniżoną ilością godzin nauki.

§. 83. Nauczyciele kwieskowani z powodu niezdolności do służby są obowiązani na polecenie władzy poddać się urzędowemu zbadaniu lekarskiemu co do trwania tej niezdolności. Przy tem badaniu należy szczególnie mieć wzgląd także na działalność kwieskowanego nauczyciela w czasowym stanie spoczynku.

Gdy nauczyciel kwieskowany odzyska zdolność do służby, winien na wezwanie władzy objąć ostatnio zajmowaną, albo w myśl §. 72. inną wyznaczoną mu posadę służbową.

Jeżeli wezwanie do ponownego objęcia służby wyszło od naczelnika władzy podległej władzy centralnej, może nauczyciel w przeciągu dni czternastu wnieść zażalenie do rąk bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

§. 84. Czas spędzony w czasowym stanie spoczynku nie jest policzalny do osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy. W wypadku reaktywowania czas służby spędzony przed skwieskowaniem policza się do przyznania najbliższego podwyższenia płacy o tyle, o ile był on policzalny do takiego przyznania.

Jeżeli nauczyciel został przeniesiony w czasowy stan spoczynku z odprawą i w obrębie czasu, na podstawie którego odprawę obliczono, powrócił do służby, należy pobraną nadwyżkę ściągnąć w przeciągu najwyżej dwóch lat przez potrącenie z płacy.

Przeniesienie w stały stan spoczynku (spensyonowanie).

§. 85. Nauczyciele stali i prowizoryczni mają prawo do przeniesienia ich w stały stan spoczynku, jeśli staną się niezdolnymi do służby, a odzyskanie zdolności służbowej jest wykluczone.

Prawo to istnieje nawet bez udowodnienia niezdolności do służby, jeśli nauczyciel przekroczył 60. rok życia albo od co najmniej trzech lat był w stosunku pozasłużbowym, na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem lub w czasowym stanie spoczynku.

§. 86. Nauczyciela należy z urzędu przenieść w stały stan spoczynku, jeżeli ogólny stopień jego kwalifikacyi przez trzy lata z rzędu brzmiał „nieodpowiedni“.

Przeniesienie nauczyciela w stały stan spoczynku może nastąpić w wypadku trwałej niezdolności do prawidłowego pełnienia służby, jako też bez naruszenia postanowień §. 3. ust. 1. i §. 4. ustawy z dnia 9. kwietnia 1870. dz. u. p. Nr. 47. wtedy, gdy przekroczył 60. rok życia i — o ile nie chodzi o nauczycieli, znajdujących się już w stanie czasowego spoczynku — osiągnął ustawowe prawo do pełnych poborów emerytalnych.

Postępowanie przy przeniesieniu w stan spoczynku (przeniesieniu w stan pozasłużbowy i na urlop z tymczasowem zaopatrzeniem).

§. 87. Nauczyciel ubiegający się o przeniesienie w stan spoczynku winien poddać się urzędowemu zbadaniu lekarskiemu i przytem podać do wiadomości lekarza cel badania jakoteż potrzebne dane o swem służbowem stanowisku. Lekarz rządowy odsyła swe orzeczenie o przyczynie, stopniu i przypuszczalnym trwaniu niezdolności do służby wprost przełożonej władzy służbowej badanego. Rozstrzygającej władzy pozostaje zastrzeżone zarządzenie w wypadkach wątpliwych na koszt państwa rewizyi urzędowego świadectwa lekarskiego i poddanie w tym celu nauczyciela dalszemu zbadaniu lekarskiemu.

Przed odmówieniem prośbie o spensyonowanie lub skwieskowanie należy nasuwające się co do tego wątpliwości podać do wiadomości nauczyciela na piśmie z wezwaniem, by się do czternastu dni co do nich oświadczył.

Przez przekroczenie tego terminu traci nauczyciel prawo do wysłuchania go w tym przedmiocie.

W razie odrzucenia prośby o przeniesienie w stan spoczynku przez naczelnika władzy podległej władzy centralnej, może nauczyciel w przeciągu dni czternastu wnieść zażalenie do rąk bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

§. 88. Jeżeli zamierzone jest przeniesienie nauczyciela z urzędu w stan spoczynku, należy go o tem naprzód pisemnie uwiadomić z podaniem powodów oraz z uwagą, że wolno mu do dni czternastu przedłożyć swoje zarzuty. Zarzuty te mają być odpowiednio zbadane. Jeżeli nauczyciel nie przedłoży zarzutów, należy postąpić w ten sam sposób, jak gdyby prosił o przeniesienie w stan spoczynku.

Przeciw przeniesieniu nauczyciela z urzędu w stan spoczynku, zarządzonemu przez naczelnika władzy podległej władzy centralnej,

może nauczyciel w przeciągu dni czternastu wnieść zażalenie do rąk bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

W czasie trwania postępowania odwoławczego ma być nauczyciel uważany jako będący na urlopie.

§. 89. Postanowienia §. 88. stosują się odpowiednio w wypadku przeniesienia nauczyciela w stan pozasłużbowy lub na urlop z tymczasowem zaopatrzeniem.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

§. 90. Nauczyciel jest uprawniony zgłosić swe wystąpienie ze stosunku służbowego, o ile nie przyjął na się zobowiązania przeciwnego. Zgłoszenie to musi przedłożyć na piśmie bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

Zgłoszenie wystąpienia wymaga przyjęcia go przez władzę powołaną do nadawania posady. Przyjęcie takiego zgłoszenia może się łączyć z warunkiem prawidłowego oddania urzędu i tylko wtedy można mu odmówić, jeżeli nauczyciel pozostaje w śledztwie dyscyplinarnem lub występuje ze stosunku służbowego, mając zobowiązania pieniężne.

Rzeczywiste wystąpienie ze służby może z reguły nastąpić tylko z końcem półrocza lub kursu.

Także nauczyciel będący w stanie spoczynku może wystąpić dobrowolnie z tego stosunku.

§. 91. Zgłoszenie uważa się za przyjęte, jeżeli do czteru tygodni nie nastąpiła odmowa.

Przeciw odmowie przyjęcia zgłoszenia wystąpienia, udzielonej przez naczelnika władzy podległej władzy centralnej, może nauczyciel w przeciągu dni czternastu wnieść zażalenie do rąk bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

§. 92. Utratę obywatelstwa austryackiego uważa się na równi z dobrowolnem wystąpieniem ze służby.

§. 93. Stosunek służbowy nauczycieli szkół przemysłowych, rolniczych, handlowych i nautycznych, jakoteż muzycznych, których nominacyi nie poprzedzało zatrudnienie w zawodzie nauczycielskim, może być bez dalszych następstw rozwiązany w przeciągu pierwszego roku po zaliczeniu ich do pewnej klasy rangi, jeżeli w wykonywaniu swego urzędu i całem zachowaniem się nie odpowiedzieli oczekiwaniom lub swemu zadaniu.

§. 94. Przez wystąpienie ze stosunku służbowego (stanu spoczynku) traci nauczyciel wszystkie wypływające z niego upoważnienia, prawa i roszczenia tak co do własnej osoby, jak i członków rodziny.

Przy wydaleniu, jakoteż rozwiązaniu stosunku służbowego w myśl §§. 8. 9. i 93., dalej wskutek upływu terminu ustanowionego w dekrecie przyjęcia do służby traci nauczyciel wszystkie upoważnienia, prawa i roszczenia, wypływające ze stosunku służbowego, tak co do swej osoby jakoteż swej rodziny, o ile przy wydaleniu nie przyznano w myśl §. 106. jemu lub jego rodzinie warunków korzystniejszych.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

Karanie uchybień przeciw obowiązkom.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

§. 95. Na nauczycieli, którzy dopuszczają się uchybień przeciw obowiązkom stanu i urzędu, będą — niezależnie od ich odpowiedzialności karnej — nakładane kary porządkowe lub dyscyplinarne, stosownie do tego, czy uchybienie przeciw obowiązkom okaże się tylko jako naruszenie porządku, czy jako przekroczenie służbowe ze względu na spowodowaną niem szkodę lub uszczerbek w interesach państwa, urzędu nauczycielskiego lub szkoły, ze względu na rodzaj i stopień przewinienia, ze względu na powtórzenie lub też inne okoliczności obciążające.

§. 96. Przeciw nauczycielowi będącemu członkiem Rady państwa nie wolno podczas trwania sesyi bez zgody Izby, do której należy, ani wdrażać postępowania o naruszenie obowiązków, ani wdrożonego dalej prowadzić.

Nauczyciela nie wolno nawet później ścigać z powodu jego wystąpień w wykonywaniu zawodu członka pewnego ustawodawczego ciała reprezentacyjnego.

§. 97. Ustawa niniejsza nie narusza prawa przełożonego do czynienia wytknięć podwładnym organom, do wytykania nauczycielom niestosowności w wykonywaniu urzędu nauczycielskiego lub w ich służbowem zachowaniu się, jakoteż uprawnienia przełożonej władzy służbowej do nakładania na nich na mocy obowiązujących przepisów obowiązku zwrotu kosztów lub szkód.

W razie skazania nauczyciela na zasadzie jego stosunku służbowego orzeczeniem administracyjnem na pokrycie pewnej szkody, może on w przeciągu dni trzydziestu po prawomocności orzeczenia administracyjnego wystąpić z pretensyą przeciw państwu za pomocą skargi ustalającej przed tym rzeczowo właściwym sądem, w którego obwodzie w czasie doręczenia orzeczenia ma swą ogólną właściwość w sprawach spornych. Do tej skargi stosują się przepisy artykułu XXXVIII. ustawy wprowadzającej ordynacyę cywilno-procesową. O ile skarga się utrzyma, orzeczenie o odszkodowaniu traci moc obowiązującą.

Kary porządkowe.

§. 98. Karami porządkowemi są:

a) upomnienie,

b) wytknięcie.

§. 99. Prawo nałożenia kary porządkowej przysługuje — prócz komisyi dyscyplinarnej — władzy służbowej oraz naczelnikowi każdej władzy wyższej.

Przed nałożeniem kary porządkowej należy dać nauczycielowi sposobność wytłumaczenia się pisemnie lub ustnie.

O nałożeniu kary porządkowej należy nauczyciela uwiadomić pisemnie z podaniem powodów.

Kar porządkowych nie wpisuje się do wykazu osobowego.

§. 100. Przeciw karze porządkowej można do dni czternastu wnieść zażalenie do władzy służbowej za pośrednictwem bezpośrednio przełożonego organu, o ile nie nałożyła jej komisya dyscyplinarna lub szef władzy centralnej.

O zażaleniu rozstrzyga naczelnik władzy bezpośrednio wyższej z wykluczeniem dalszego środka prawnego.

Kary dyscyplinarne.

§. 101. Karami dyscyplinarnemi są:

a) nagana,

b) wykluczenie od osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy (remuneracyi),

c) wykluczenie od awansu czasowego (§§. 57. do 62.),

d) zmniejszenie płacy (remuneracyi),

e) przeniesienie w stan spoczynku ze zmniejszoną pensyą emerytalną,

f) wydalenie.

Kary dyscyplinarne można nakładać tylko orzeczeniem właściwej komisyi dyscyplinarnej na podstawie przepisowo przeprowadzonego postępowania dyscyplinarnego.

Orzeczenia dyscyplinarne nie mogą być zmienione ani zniesione zarządzeniem administracyjnem.

§. 102. Na wykluczenie od osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy (remuneracyi) oraz od awansu czasowego można skazywać nauczycieli stałych nie na dłużej, jak na trzy lata, suplentów i asystentów nie na dłużej, jak na dwa lata.

Wykluczenie od osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy (remuneracyi) odracza tylko wynikające z najbliższego podwyższenia płacy (remuneracyi) zwiększone pobory.

Wykluczenie opóźnia osiągnięcie tych zwiększonych poborów, jakoteż awans czasowy na cały czas oznaczony w orzeczeniu, nawet gdyby prawo do nich uzyskane było przed prawomocnością orzeczenia; przy obliczaniu tego czasu nie bierze się w rachubę tych okresów, które nie są policzalne do osiągnięcia ustawowego podwyższenia płacy (remuneracyi) oraz do awansu czasowego.

§. 103. Na zmniejszenie płacy (remuneracyi) można zasądzić nie na dłużej, jak na trzy lata. Zmniejszenie należy w orzeczeniu oznaczyć na najwyżej 25 procent. Podczas trwania kary niedopuszczalne jest posunięcie do wyższych poborów.

Jeżeli nauczyciel przed upływem czasu kary przeszedł w stan spoczynku, to jego pobory emerytalne zmniejszają się na resztę czasu kary w wymiarze procentowym, oznaczonym w orzeczeniu.

§. 104. W wypadkach przewidzianych w §§. 102. i 103. nauczyciel skazany na karę przed upływem czasu oznaczonego w orzeczeniu jest wykluczony od posunięcia do wyższej rangi.

§. 105. Dyscyplinarne przeniesienie w stan spoczynku może nastąpić albo na czas oznaczony albo na stałe. Zmniejszenie normalnej pensyi emerytalnej należy oznaczyć na najwyżej 25 procent.

Po upływie czasu oznaczonego w orzeczeniu należy z nauczycielem tak postąpić, jak gdyby w czasie prawomocności orzeczenia dyscyplinarnego został był przeniesiony w czasowy stan spoczynku na podstawie §. 82.

§. 106. Przy nałożeniu kary wydalenia można nauczycielowi wyjątkowo przyznać do końca życia albo na czas ograniczony w wypadku udowodnionej potrzeby stały zasiłek na utrzymanie w wysokości co najwyżej połowy tej kwoty, jakaby mu przypadła przy przeniesieniu go w stan spoczynku jako normalna pensya emerytalna.

Niewinnej rodzinie wydalonego, gdyby jej na wypadek śmierci jego z chwilą prawomocności orzeczenia przysługiwało prawo do zaopatrzenia, można wśród okoliczności godnych uwzględnienia przyznać w orzeczeniu odpowiedni zasiłek na utrzymanie w najwyższym wymiarze jej normalnego zaopatrzenia, począwszy od śmierci wydalonego, a w wypadku, gdy nie znalazło zastosowania postanowienie ustępu pierwszego, nawet już od zastanowienia jego poborów.

Postanowienia ustawy o utracie poborów emerytalnych i zaopatrzenia wskutek karno-sądowego zasądzenia obowiązują także co do takich zasiłków na utrzymanie.

§. 107. Przy ustanowieniu kary dyscyplinarnej należy w każdym wypadku uwzględniać wielkość służbowego przekroczenia i wynikłe stąd szkody, jakoteż stopień przewinienia i całe dotychczasowe zachowanie się nauczyciela.

Zawarte w osobnych przepisach postanowienia karne, zagrażające pewnym uchybieniom przeciw obowiązkom określonemi karami dyscyplinarnemi, tracą moc obowiązującą.

Komisye dyscyplinarne i strony.

Komisye dyscyplinarne.

§. 108. Do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego będą ustanowione komisye dyscyplinarne:

a) Komisye dyscyplinarne pierwszej instancyi przy władzach szkolnych krajowych (radach szkolnych krajowych i politycznych władzach krajowych).

Przy tych radach szkolnych krajowych, które według ustawy podzielone są na sekcye, należy dla każdej sekcyi ustanowić komisyę dyscyplinarną.

b) Wyższe komisye dyscyplinarne przy władzach centralnych.

Gdzie ustanowienie komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi jest niemożliwe lub nie wskazane, winien szef władzy centralnej przydzielić zadania tej komisyi innej komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi.

§. 109. Komisye dyscyplinarne będą składane w sposób następujący:

1. Przy władzach centralnych z przewodniczącego, jego zastępców i potrzebnej ilości członków, których szef władzy centralnej powoływać będzie z pośród biegłych w prawie urzędników tejże władzy i z pośród członków stanu nauczycielskiego albo innych zawodowych znawców na okres trzechletni.

2. Przy radach szkolnych krajowych względnie ich sekcyach według postanowień, które mają być wydane w drodze ustawodawstwa krajowego; przytem należy przestrzegać zasady, że do składu członków komisyi dyscyplinarnej mają być powołani prócz członków rady szkolnej krajowej względnie właściwej sekcyi, według potrzeby także biegli w prawie urzędnicy politycznej władzy krajowej, jakoteż nauczyciele szkół państwowych z zachowaniem prawidła, żeby każda grupa szkół miała odpowiednie zastępstwo.

3. Przy politycznych władzach krajowych z przewodniczącego, jego zastępców i potrzebnej ilości członków, których szef władzy centralnej wyznaczy z pośród biegłych w prawie urzędników politycznej władzy krajowej i z pośród członków stanu nauczycielskiego lub innych zawodowych znawców na okres trzechletni.

W razie potrzeby należy komisye dyscyplinarne uzupełnić na resztę okresu funkcyjnego przez ustanowienie członków komisyi.

Członkowie komisyi dyscyplinarnej są w wykonywaniu swego urzędu samodzielni i niezawiśli.

Właściwość.

§. 110. Bezpośrednio właściwe są:

a) Komisye dyscyplinarne pierwszej instancyi dla wszystkich nauczycieli, którzy podlegają dotyczącej władzy szkolnej krajowej;

b) Wyższe komisye dyscyplinarne dla nauczycieli zatrudnionych przy władzach centralnych.

Od komisyi dyscyplinarnych pierwszej instancyi idą środki prawne do wyższej komisyi dyscyplinarnej, wskazanej przynależnością resortową obwinionego nauczyciela.

Co się tyczy nauczycieli zakładów podległych bezpośrednio władzy centralnej, ma szef tejże władzy oznaczyć rozporządzeniem, która komisya dyscyplinarna jest właściwą. W braku takiego osobnego zarządzenia właściwą jest komisya dyscyplinarna, ustanowiona przy politycznej władzy krajowej.

Dla okręgowych inspektorów szkół mianowanych w charakterze urzędników państwowych pewnej rangi będzie ustanowiona komisya dyscyplinarna przy właściwej władzy szkolnej krajowej. Ważne dla tej kategoryi urzędników państwowych osobne przepisy ustawodawstwa krajowego w sprawach dyscyplinarnych mają być i nadal odpowiednio stosowane.

§. 111. Właściwość zależna jest od zatrudnienia służbowego nauczyciela w chwili wdrożenia postępowania dyscyplinarnego, a to nawet wtedy, gdy obwiniony dopuścił się zarzuconego mu przekroczenia służbowego w czasie trwania dawniejszego, na innych podstawach opartego stosunku służby państwowej. W wypadkach tego rodzaju należy oceniać istnienie i karygodność przekroczenia służbowego przedewszystkiem według tych przepisów służbowych, którym obwiniony podlegał podczas stosunku służbowego, istniejącego w czasie dopuszczenia się uchybienia przeciw obowiązkom. W orzeczeniu jednak należy wziąć pod rozwagę także uzdolnienie i stopień zaufania, jakie nauczyciel budzi ze względu na obecnie zajmowane stanowisko.

Spory o właściwość rozstrzyga wyższa komisya dyscyplinarna ustanowiona przy władzy centralnej.

Senaty dyscyplinarne.

§. 112. Komisye dyscyplinarne obradują i rozstrzygają w senatach, które składają się z przewodniczącego lub jego zastępcy i czterech asesorów.

Z asesorów wyższych komisyi dyscyplinarnych oraz komisyi dyscyplinarnych pierwszej instancyi ustanowionych przy politycznych władzach krajowych muszą po dwu należeć do grona biegłych w prawie urzędników i zawodowych znawców.

Dla komisyi dyscyplinarnych pierwszej instancyi ustanowionych przy radach szkolnych krajowych, względnie przy ich sekcyach będzie składanie senatów dyscyplinarnych uregulowane w drodze ustawodawstwa krajowego z zachowaniem zasady, że do każdego senatu dyscyplinarnego ma należeć przynajmniej jeden biegły w prawie urzędnik, jeden inspektor szkolny krajowy lub inny organ nadzoru danej grupy szkół, jakoteż jeden reprezentant stanu nauczycielskiego tej grupy szkół.

W miejsce ostatniego ma wejść do senatu przy postępowaniu dyscyplinarnem przeciw nauczycielowi religii, jeżeli do rady szkolnej krajowej należy reprezentant danego wyznania, tenże reprezentant, jeżeli zaś należy do rady szkolnej krajowej kilku reprezentantów tego samego wyznania, ten z pośród nich, który według oświadczenia właściwej wyższej władzy duchownej będzie do tego wyznaczony.

Aż do uregulowania w drodze ustawodawstwa krajowego mogą przepisy o składaniu komisyi i senatów dyscyplinarnych przy radach szkolnych krajowych być wydane dla poszczególnych krajów w drodze rozporządzenia z zachowaniem zasad określonych w §. 109. i 112.

§. 113. Senaty, a mianowicie po jednym dla każdej grupy szkół, mają być składane przed końcem roku na przeciąg całego roku następnego przez naczelnika (przewodniczącego) tej władzy, przy której komisya dyscyplinarna jest ustanowiona. Równocześnie należy ustanowić potrzebną ilość zastępców dla poszczególnych senatów z pośród członków komisyi i wyznaczyć kolej, w której zastępcy ci mają wstępować, jeżeli jeden członek senatu ustąpił, został wykluczony, uchylony lub doznał przeszkody wskutek choroby czy urlopu.

§. 114. Uchwały senatów dyscyplinarnych zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący oddaje głos ostatni.

Na karę wydalenia można skazać tylko wtedy, jeżeli oświadczy się za nią czterech członków senatu.

§. 115. Na potrzeby rzeczowe komisyi dyscyplinarnych i załatwianie ich czynności kancelaryjnych mają łożyć te władze, przy których komisye są ustanowione.

Naczelnicy tych władz wyznaczają także od wypadku do wypadku kogoś z pośród podwładnych im biegłych w prawie urzędników do prowadzenia protokołów rozpraw dyscyplinarnych.

Rzecznicy dyscyplinarni.

§. 116. Do zastępowania interesów służbowych naruszonych pewnem przekroczeniem należy przy każdej komisyi dyscyplinar-

nej ustanowić rzecznika dyscyplinarnego z potrzebną ilością zastępców według przepisów obowiązujących przy ustanawianiu członków komisyi, a to z pośród biegłych w prawie urzędników tej władzy, przy której utworzona jest komisya dyscyplinarna.

Jeżeli przy radzie szkolnej krajowej prócz referenta dla spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych niema innych stałych urzędników biegłych w prawie, albo jeżeli referenci są już zajęci jako komisarze śledczy (§. 127.), to rzecznik dyscyplinarny będzie powołany z pośród biegłych w prawie urzędników właściwej politycznej władzy krajowej.

Do obowiązków rzecznika dyscyplinarnego należy przy przeprowadzaniu postępowania dyscyplinarnego występować w obronie czci i powagi stanu nauczycielskiego, ścisłego wypełniania obowiązków urzędu i w obronie interesów szkoły.

Rzecznik dyscyplinarny ma być wysłuchany przed powzięciem każdej uchwały komisyi celem ochrony powierzonych mu interesów.

Może mu być dodany zawodowy znawca jako doradca.

§. 117. Ustanowieni członkami komisyi i rzecznikami dyscyplinarnymi urzędnicy i fachowi znawcy ustępują, jeżeli w ich stanowisku służbowem zaszła zmiana, wskutek której odpadły podstawy ich ustanowienia.

W czasie trwania postępowania karno-sądowego lub dyscyplinarnego, wdrożonego przeciw takiemu urzędnikowi lub zawodowemu znawcy, nie wolno go przyzywać do żadnej czynności urzędowej w komisyi dyscyplinarnej. Jeżeli postępowanie skończy się ukaraniem urzędnika lub zawodowego znawcy, to traci on swoje stanowisko, a na resztę trwania jego funkcyi należy w miejsce jego ustanowić w sposób przepisany innego urzędnika lub zawodowego znawcę.

Jeżeliby przy radach szkolnych krajowych ze względu na ich skład miało być niemożliwe w poszczególnym wypadku takie ustanowienie w sposób określony powyżej w §. 109, wówczas powoła szef władzy centralnej z grona osób tej samej grupy innego członka do komisyi dyscyplinarnej.

Obrona.

§. 118. Nauczyciel pociągnięty do odpowiedzialności ma prawo posługiwać się w postępowaniu dyscyplinarnem obrońcą z grona urzędników lub nauczycieli będących w czynnej służbie w obrębie miejscowej działalności komisyi dyscyplinarnej, lub z pośród osób wpisanych na liście obrońców.

Na prośbę obwinionego nauczyciela winien naczelnik (przewodniczący) tej władzy, przy której ustanowiona jest komisya dyscyplinarna, wyznaczyć mu obrońcę do ustnej rozprawy.

Z wyjątkiem wypadku wymienionego w ustępie poprzedzającym nie są urzędnicy i nauczyciele obowiązani do podjęcia się obrony. W żadnym wypadku nie wolno im przyjmować wynagrodzenia i mają tylko wobec obwinionego prawo do zwrotu wydatków koniecznych, poczynionych w interesie i dla celów obrony.

Obrońca jest uprawniony przedłożyć otwarcie wszystko, co zdaniem jego służy zastępstwu obwinionego i zastosować ustawowe środki obrony. Jest on obowiązany zachować milczenie co do wszystkich poufnych zwierzeń poczynionych mu jako obrońcy.

Delegacya.

§. 119. Z ważnych powodów, w szczególności jeśli w pewnej komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi brak wymaganej liczby członków do utworzenia senatu, może wyższa komisya dyscyplinarna za zgodą władzy centralnej przekazać sprawę dyscyplinarną innej komisyi dyscyplinarnej.

To samo może ona zarządzić na wniosek rzecznika dyscyplinarnego lub obwinionego nauczyciela, jeżeli zachodzą powody, które pozwalają wątpić o bezstronności właściwej komisyi dyscyplinarnej.

Wykluczenie i uchylenie.

§. 120. Co się tyczy wykluczenia członków komisyi dyscyplinarnej, należy odpowiednio stosować przepisy ordynacyi o postępowaniu karno-procesowem.

Obwiniony nauczyciel ma nadto prawo w ciągu ośmiu dni po doręczeniu uchwały dekretującej rozprawę, uchylić dwóch członków senatu dyscyplinarnego bez podania powodów.

Jeżeli wskutek takiego uchylenia senat nie może być już utworzony w sposób przepisany, ma naczelnik (przewodniczący) tej władzy, przy której ustanowiona jest komisya dyscy-

plinarna, w miejsce członka uchylonego wyznaczyć innego z tej samej grupy osób, o ile te należą do komisyi dyscyplinarnej. Gdyby nawet wtedy złożenie senatu w myśl przepisów miało być niemożliwe, ma szef władzy centralnej sprawę dyscyplinarną przydzielić innemu senatowi.

Postępowanie dyscyplinarne.

Wdrożenie.

§. 121. Po przeprowadzeniu dochodzeń potrzebnych w danym razie do tymczasowego wyświetlenia stanu faktycznego należy przesłać doniesienie dyscyplinarne w drodze służbowej do właściwej komisyi dyscyplinarnej. Badania te może zarządzić zarówno naczelnik władzy bezpośrednio przełożonej, jakoteż naczelnik każdej wyższej władzy.

§. 122. Komisya dyscyplinarna uchwala bez rozprawy ustnej po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego, czy śledztwo dyscyplinarne należy wdrożyć, czy nie. Przed rozstrzygnięciem może być zarządzone przedsięwzięcie dochodzeń uzupełniających.

Jeżeli komisya dyscyplinarna uzna, że zachodzi tylko uchybienie porządkowe, może albo odstąpić akta naczelnikowi władzy służbowej albo sama nałożyć karę porządkową.

Za zgodą rzecznika dyscyplinarnego może komisya dyscyplinarna zamiast uchwały co do wdrożenia śledztwa dyscyplinarnego postanowić odrazu przekazanie sprawy do rozprawy ustnej. Do uchwały takiej stosują się postanowienia §. 131.

§. 123. Uchwałę co do wdrożenia śledztwa dyscyplinarnego należy doręczyć obwinionemu nauczycielowi w drodze służbowej.

Przeciw wdrożeniu śledztwa dyscyplinarnego nie jest dopuszczalny żaden środek prawny. Przeciw uchwale komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi, odmawiającej wdrożenia śledztwa, przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu wniesienie w przeciągu dni czternastu zażalenia do wyższej komisyi dyscyplinarnej przy właściwej władzy centralnej.

§. 124. Jeżeli naczelnik (przewodniczący) władzy służbowej albo komisya dyscyplinarna uzna, że zarzucone nauczycielowi uchybienie przeciw obowiązkom winno być ścigane karno-sądownie, należy uczynić doniesienie do prokuratoryi państwa, a w pierwszym wypadku uwiadomić właściwą komisyę dyscyplinarną. Do ukończenia postępowania karno-sądowego ma postępowanie dyscyplinarne spoczywać.

§. 125. W razie wydania przeciw nauczycielowi wyroku karno-sądowego, który według istniejących przepisów ustawy pociąga za sobą bezpośrednio utratę urzędu, należy bez dalszego postępowania zarządzić w drodze administracyjnej wydalenie nauczyciela. Przytem stosuje się postanowienie §. 106.

§. 126. Sądy karne są obowiązane o wdrożeniu postępowania karnego, o wytoczeniu oskarżenia przeciw nauczycielowi, jakoteż o zawieszeniu nad nim aresztu donieść bezpośrednio przełożonej władzy służbowej. Ta uwiadamia o tem w drodze służbowej właściwą komisyę dyscyplinarną.

Po prawomocnem ukończeniu postępowania karnego winien sąd karny przesłać akta właściwej komisyi dyscyplinarnej.

Śledztwo.

§. 127. W razie uchwały wdrażającej śledztwo dyscyplinarne ustanawia naczelnik (przewodniczący) władzy, przy której ustanowiona jest komisya, jednego lub kilku komisarzy śledczych z pośród podległych mu biegłych w prawie urzędników. W razie potrzeby może być komisarzom śledczym dodany zawodowy znawca jako doradca.

Przy radzie szkolnej krajowej należy z reguły ustanawiać komisarzem śledczym właściwego referenta spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych, a w razie przeszkody z jego strony innego do rady szkolnej krajowej przydzielonego, stałego, biegłego w prawie urzędnika, lub takiegoż z właściwej politycznej władzy krajowej.

Urzędnicy, którzy są powołani do innej funkcyi w postępowaniu dyscyplinarnem, nie mogą być ustanowieni jako komisarze śledczy.

Do komisarzy śledczych stosują się odpowiednio postanowienia §§. 117. i 120. ust. 1.

§. 128. Komisarz śledczy ma przesłuchać świadków i rzeczoznawców bez zaprzysiężenia, zbadać z urzędu wszystkie okoliczności i środki dowodowe, potrzebne do zupełnego wyjaśnienia sprawy i dać obwinionemu możność oświadczenia się na wszystkie punkty obwinienia. Wzbranianie się obwinionego od współdziałania w postępowaniu nie wstrzymuje tegoż.

Komisarz śledczy może używać pomocy władz szkolnych i zakładów, jakoteż władz politycznych i policyjnych. To winno dziać się szczególnie wtedy, gdy świadkowie lub rzeczoznawcy mieszkają poza obrębem powiatu politycznego, w którym znajduje się komisarz śledczy, gdy nie stawią się na wezwanie komisarza śledczego albo bez ustawowej przyczyny odmawiają zeznań.

Władze polityczne i policyjne mają przytem postępować według przepisów istniejących co do wzywania i przesłuchiwania stron przez te władze.

Jeżeli do ustalenia prawdy niezbędne jest przesłuchanie pod przysięgą poszczególnych świadków i rzeczoznawców, może komisarz śledczy za zgodą swej władzy służbowej prosić właściwy sąd powiatowy o przesłuchanie pod przysięgą.

Co się tyczy przesłuchiwania świadków i rzeczoznawców oraz ich należytości, należy stosować odpowiednio przepisy ordynacyi karno-procesowej.

§. 129. Rzecznik dyscyplinarny może stawiać wniosek na uzupełnianie śledztwa, mianowicie przez włączenie nowych punktów obwinienia.

Także obwiniony ma prawo stawiać wnioski na przedsiębranie pewnych oznaczonych dochodzeń.

Jeśli komisarz śledczy ma wątpliwości co do tego, czy zgodzić się na wniosek uzupełniający, winien poddać rzecz uchwale komisyi dyscyplinarnej. Co do uchwały takiej obowiązują postanowienia §. 123.

§. 130. Podczas trwania śledztwa dyscyplinarnego może komisarz śledczy, o ile uzna to za zgodne z celem postępowania, pozwolić obwinionemu nauczycielowi i jego obrońcy na nieograniczony lub częściowy wgląd w akta rozprawy.

Po doręczeniu uchwały dekretującej mają obwiniony nauczyciel i jego obrońca prawo wglądania w akta rozprawy, z wyjątkiem protokołu obrad, i czynienia z nich odpisów.

Publiczne ogłoszenia treści aktów rozprawy są zabronione.

Dekretowanie i zastanowienie.

§. 131. Akta ukończonego śledztwa będą odstąpione rzecznikowi dyscyplinarnemu i przez tegoż wraz z wnioskami przedłożone komisyi dyscyplinarnej.

Komisya dyscyplinarna uchwala bez ustnej rozprawy, czy sprawę przeznaczyć do ustnej rozprawy, czy postępowanie z powodu służbowego przestępstwa zastanowić. W ostatnim wypadku może także uchwalić zarządzenie w myśl §. 122. ust. 2.

W uchwale dekretującej ustną rozprawę muszą być przytoczone wyraźnie punkty obwinienia i wskazane zarządzenia, które należy wydać celem przygotowania rozprawy. Przeciw uchwale dekretującej nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

W przeciągu ośmiu dni po doręczeniu uchwały dekretującej mogą obwiniony nauczyciel i rzecznik dyscyplinarny stawiać dalsze wnioski, o których rozstrzyga komisya dyscyplinarna bez dopuszczenia osobnego środka prawnego.

Uchwała co do zastanowienia postępowania będzie wraz z powodami doręczona w drodze służbowej obwinionemu nauczycielowi i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Przeciw uchwale komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi, zastanawiającej śledztwo, przysługuje rzecznikowi prawo wniesienia w przeciągu czternastu dni zażalenia do wyższej komisyi dyscyplinarnej.

Rozprawa ustna.

§. 132. Termin ustnej rozprawy wyznaczy przewodniczący komisyi dyscyplinarnej. Do niej należy wezwać obwinionego nauczyciela z podaniem uchwały dekretującej rozprawę (wdrożenia postępowania) i spisu członków senatu dyscyplinarnego, jakoteż obrońcę.

Komisya dyscyplinarna może zarządzić osobiste jawienie się obwinionego na rozprawie ustnej.

§. 133. Rozprawa nie jest jawna; obwiniony nauczyciel może jednak żądać dopuszczenia do niej trzech osób zaufania z pośród państwowych nauczycieli lub urzędników.

Obrady i głosowania podczas i na końcu rozprawy odbywają się na posiedzeniu tajnem.

Zabronione są publiczne obwieszczenia o treści rozprawy.

§. 134. Rozprawa zaczyna się odczytaniem uchwały dekretującej.

Potem następuje przesłuchanie obwinionego i wezwanych świadków oraz rzeczoznawców i, o ile potrzeba, odczytanie protokołów postępowania wstępnego, oraz innych istotnych dokumentów.

Obwiniony i rzecznik dyscyplinarny mają prawo oświadczyć się co do poszczególnyhh naprowadzonych środków dowodowych i stawiać pytania świadkom i rzeczoznawcom.

Po ukończeniu postępowania dowodowego będą wysłuchani rzecznik dyscyplinarny z swymi wywodami i wnioskami oraz obwiniony, jakoteż obrońca z swą obroną. Obwinionemu przysługuje głos ostatni.

Orzeczenie.

§. 135. Komisya dyscyplinarna ma przy wydawaniu orzeczenia uwzględnić tylko to, co zaszło na ustnej rozprawie. W rozstrzygnięciu swem nie jest ona krępowana uwalniającym wyrokiem sądu karnego ani prawidłami dowodowemi, tylko winna orzekać na podstawie swego swobodnego przekonania, nabytego z sumiennego zbadania wszystkich przytoczonych środków dowodowych.

§. 136. Orzeczenie komisyi dyscyplinarnej musi obwinionego nauczyciela albo uwolnić od zarzuconego mu uchybienia przeciw obowiązkom, albo osądzić go winnym tegoż.

W razie uznania winy ma orzeczenie zawierać wyrok co do kary dyscyplinarnej lub porządkowej, mającej dotknąć nauczyciela.

§. 137. W razie uwolnienia nauczyciela lub nałożenia nań kary porządkowej, będzie koszty postępowania ponosić państwo. Jeżeli skaże się go na karę dyscyplinarną, to należy w orzeczeniu wypowiedzieć, czy i o ile, ze względu na stawiane przezeń wnioski dowodowe, jakoteż ze względu na jego stosunki majątkowe i nałożoną karę, ma ponieść koszta postępowania. Koszta powstałe z powodu przyjęcia sobie obrońcy winien w każdym razie ponosić obwiniony nauczyciel.

§. 138. Orzeczenie należy natychmiast ogłosić i najpóźniej do ośmiu dni doręczyć wraz z powodami rozstrzygnięcia rzecznikowi dyscyplinarnemu, jakoteż obwinionemu nauczycielowi.

§. 139. Z ustnej rozprawy należy sporządzić protokół, który ma zawierać nazwiska obecnych i przedstawienie toku rozprawy we wszystkich istotnych momentach.

Należy prowadzić osobne protokoły obrad i głosowań.

Oba protokoły mają być podpisane przez przewodniczącego i protokolanta.

§. 140. W razie śmierci nauczyciela lub pozwolenia mu na wystąpienie z stosunku służbowego przed prawomocnością orzeczenia, należy postępowanie zastanowić.

Odwołanie.

§. 141. Przeciw orzeczeniom komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi mogą obwiniony i rzecznik dyscyplinarny wnieść odwołanie od wyroku o winie i karze, jakoteż rozstrzygnięcia co do zwrotu kosztów.

Odwołanie ma moc odraczającą.

Odwołanie na korzyść obwinionego jest niedopuszczalne, jeżeli została nałożona tylko kara porządkowa.

§. 142. Odwołanie należy w przeciągu czternastu dni po doręczeniu orzeczenia dyscyplinarnego wnieść do rąk przewodniczącego komisyi dyscyplinarnej.

Przewodniczący winien odwołanie odrzucić, jeśli jest niedopuszczalne, spóźnione lub wniesione przez osobę, nie mającą prawa do wnoszenia odwołania.

§. 143. Instancya odwoławcza rozstrzyga bez ustnej rozprawy:

a) jeżeli uzna za rzecz wskazaną uzupełnienie śledztwa. W tym wypadku należy zlecić przeprowadzenie tego komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi;

b) jeśli istotne braki postępowania wymagają powtórzenia go w pierwszej instancyi. W tym wypadku należy znieść zaczepione orzeczenie i sprawę zwrócić właściwej komisyi dyscyplinarnej;

c) jeżeli odwołanie zaczepia tylko rozstrzygnięcie o kosztach.

Jeżeli nie zachodzi żaden z wypadków, przewidzianych ust. 1, wyznacza przewodniczący komisyi dyscyplinarnej termin rozprawy ustnej. Do dalszego postępowania należy stosować odpowiednio postanowienia o ustnej rozprawie i orzeczeniu w instancyi pierwszej.

Wykonanie orzeczenia.

§. 144. Po nastaniu prawomocności ma przewodniczący komisyi dyscyplinarnej spowodować wykonanie kary przez właściwą władzę i przesłać pisemne wygotowanie orzeczenia dyscyplinar-

nego wraz z powodami w drodze służbowej bezpośrednio przełożonej władzy służbowej nauczyciela.

Kary dyscyplinarne należy wpisywać w wykaz służbowy. Dopóki wpis istnieje, należy przechowywać odpis orzeczenia.

§. 145. Po upływie trzech lat od prawomocności orzeczenia, nie prędzej jednak aż po całkowitem odbyciu nałożonej kary dyscyplinarnej, należy z urzędu wykreślić wpis z wykazu służbowego, jeżeli nauczyciel od tego czasu miewał nieprzerwanie stopień kwalifikacyi co najmniej „dobry".

W razie wykluczenia nauczyciela od awansu czasowego może szef władzy centralnej po wykreśleniu kary z wykazu służbowego przy dalszem nienagannem zachowaniu się i bardzo dobrem pełnieniu służby przez nauczyciela pozwolić, by przy nowym awansie czasowym, czas trwania wykluczenia był na nowo w całości lub w części policzony.

Wznowienie postępowania.

§. 146. W razie odmowy wdrożenia postępowania dyscyplinarnego, zastanowienia postępowania z innego powodu, niż tego, który przewidziany jest w §. 140, lub uwolnienia obwinionego albo nałożenia nań tylko kary porządkowej, można na niekorzyść obwinionego wznowić na wniosek rzecznika dyscyplinarnego postępowanie tylko wtedy, gdy wyjdą na jaw nowe fakty lub środki dowodowe, które same albo w połączeniu z dowodami przytoczonymi dawniej zdolne są doprowadzić do udowodnienia nauczycielowi winy i nałożenia kary dyscyplinarnej.

§. 147. Nauczyciel skazany prawomocnie na karę dyscyplinarną lub jego ustawowi spadkobiercy, mogą nawet po wykonanej karze domagać się wznowienia postępowania, jeżeli przytoczą nowe fakty lub środki dowodowe, które same albo w połączeniu z dowodami przytoczonymi dawniej zdolne są uzasadnić uwolnienie lub nałożenie kary porządkowej, albo zamiast wydalenia łagodniejszej kary dyscyplinarnej.

§. 148. O wznowieniu postępowania jakoteż o tem, czy wskutek wpłynięcia wniosku o wznowienie należy wstrzymać wykonanie kary dyscyplinarnej, rozstrzyga bez ustnej rozprawy ta komisya dyscyplinarna, która rozstrzygała w instancyi pierwszej.

Rozstrzygnięcie komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi może być w przeciągu dni czternastu po doręczeniu zaczepione zażaleniem.

§. 149. Wskutek przyzwolenia na wznowienie postępowania zniesione zostaje orzeczenie o tyle, o ile dotyczy ono działania, co do którego przyzwolono na wznowienie.

Wskutek wznowienia sprawa wchodzi z reguły w stadyum śledztwa. Z wykonaniem kary należy się wstrzymać.

§. 150. W razie ponownego uznania winnym nauczyciela, na którego korzyść przychylono się do wznowienia postępowania, nie może być nałożona na niego kara surowsza od tej, którą go obłożono w orzeczeniu poprzedniem. Przy wymiarze kary należy uwzględnić karę już odcierpianą.

Komisya dyscyplinarna, która uznała dopuszczalność wznowienia postępowania na korzyść obwinionego nauczyciela, może za zgodą rzecznika dyscyplinarnego orzec natychmiast o karze łagodniejszej lub o uwolnieniu.

§. 151. Jeżeli na zasadzie wznowienia postępowanie dyscyplinarne zostanie zastanowione lub nauczyciel skazany na karę dyscyplinarną zostanie później uwolniony albo skazany tylko na karę porządkową, wówczas winno mu państwo zwrócić to, co wskutek nieuzasadnionego zasądzenia stracił ze swych służbowych dochodów.

Jeżeli zasądzony nauczyciel zostanie na zasadzie wznowienia postępowania skazany na lżejszą karę dyscyplinarną, wówczas może komisya dyscyplinarna orzec, że utracone przezeń wskutek wykonania kary dochody służbowe będą mu przez państwo zwrócone.

Po śmierci nauczyciela przysługuje prawo do odszkodowania także jego uprawnionej do zaopatrzenia rodzinie o tyle, o ile utraciła należne jej od zasądzonego utrzymanie.

Przywrócenie do pierwotnego stanu.

§. 152. W razie utraty terminu do zgłoszenia środka prawnego może instancya odwoławcza przyznać obwinionemu nauczycielowi przywrócenie czasokresu do stanu pierwotnego, jeżeli nauczyciel zdoła wykazać, że dotrzymanie terminu stało się dlań bez jego winy niemożliwe z powodu przeszkód nieuchronnych.

Wniosek o przywrócenie do stanu pierwotnego należy do dni czternastu po ustaniu przeszkody zgłosić z równoczesnem naprowadzeniem środka prawnego do komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi. Ta oddaje prośbę rzecznikowi dyscyplinarnemu do oświadczenia się.

Jeżeli instancya odwoławcza zgodzi się na przywrócenie, może natychmiast orzec co do sprawy głównej.

Zawieszenie w służbie.

§. 153. Komisya dyscyplinarna może każdego czasu zawiesić w służbie nauczyciela, przeciw któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, jeżeli to okaże się wskazane ze względu na rodzaj i stopień przekroczenia służbowego.

Prawo to przysługuje komisyi dyscyplinarnej także wtedy, gdy przeciw nauczycielowi wdrożono w sądzie postępowanie o uznanie niewłasnowolności lub otworzono konkurs do jego majątku.

§. 154. W razie zawieszenia nad nauczycielem karno-sądowego aresztu śledczego, winien naczelnik (przewodniczący) władzy służbowej lub jednej z władz wyższych zarządzić bezzwłoczne tymczasowe zawieszenie go w służbie.

Prócz tego każdy przełożony powołany bezpośrednio lub pośrednio do nadzoru służbowego jest uprawniony zarządzić tymczasowe zawieszenie w służbie nauczyciela, jeżeli tenże dopuścił się wśród okoliczności obciążających jawnego wypowiedzenia posłuszeństwa, lub jeżeli ze względu na naturę zarzucanego mu przekroczenia służbowego pozostawienie go w służbie naraziłoby na uszczerbek powagę szkoły albo istotne interesy służby.

Uprawnienie do tymczasowego zawieszenia przysługuje wśród podanych warunków także urzędnikowi, któremu powierzono przedsięwzięcie inspekcyi.

Zarządzone po myśli ustępu 2. tymczasowe zawieszenie w służbie może znieść każdy naczelnik władzy wyższej.

O każdem tymczasowem zawieszeniu należy bezzwłocznie uwiadomić w drodze służbowej komisyę dyscyplinarną, która bez zwłoki ma zawieszenie zatwierdzić albo uchylić.

§. 155. Orzeczeniem komisyi dyscyplinarnej może być nauczyciel na czas trwania zawieszenia ograniczony aż do dwóch trzecich części swoich poborów.

§. 156. Zawieszenie kończy się najpóźniej z prawomocnem zamknięciem postępowania dyscyplinarnego.

Jeżeli przedtem odpadną okoliczności, które spowodowały zawieszenie nauczyciela w służbie, winna komisya dyscyplinarna zawieszenie uchylić.

§. 157. Komisya dyscyplinarna rozstrzyga o zarządzeniu, potwierdzeniu lub zniesieniu zawieszenia bez rozprawy ustnej.

Rozstrzygnięcie komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi może być w przeciągu dni czternastu po doręczeniu zaczepione w zażaleniu. Zażalenie nie ma jednak mocy odraczającej.

Przeciw tymczasowemu zawieszeniu niedopuszczalny jest żaden środek prawny.

§. 158. Jeśli nauczyciel został skazany na karę dyscyplinarną lub w wypadku z §. 153. pozbawiony własnowolności, lub też jeśli zawieszenie zarządzono z powodu otwarcia konkursu, wówczas czas trwania zawieszenia nie jest policzalny do podwyższenia płacy (remuneracyi), do awansu czasowego i do wymiaru pensyi emerytalnej. Późniejsza wypłata poborów wstrzymanych podczas zawieszenia w tych wypadkach nie następuje jakoteż i wtedy, gdy nauczyciel wskutek karno-sądowego skazania wydalony został administracyjnie.

Natomiast czas zawieszenia jest policzalny oraz należy zarządzić z mocą działającą wstecz podwyższenie płacy (remuneracyi) jakoteż awans czasowy, wreszcie spowodować późniejszą wypłatę poborów wstrzymanych w myśl §. 155., jeśli postępowanie dyscyplinarne zakończyło się zastanowieniem, uwolnieniem lub nałożeniem kary porządkowej albo, jeśli odmówiono żądaniu pozbawienia własnowolności.

Doręczenia.

§. 159. Wszystkie doręczenia, które mają się odbywać według postanowień tego rozdziału, są ważne i powodują bieg czasokresów, jeżeli odbywają się do rąk własnych interesowanego, jego obrońcy lub innej osoby przez niego upełnomocnionej, albo też w wypadku, gdy nieznane jest miejsce jego pobytu, złożone zostaną do rąk naczelnika (przewodniczącego) jego ostatniej władzy służbowej.

Publiczne wezwanie do jawienia się jako też urzędowe ogłoszenie orzeczenia jest niedopuszczalne.

Środki prawne i terminy.

§. 160. O ile w rozdziale tym nie jest inaczej postanowione, nie można rozstrzygnięć i zarządzeń komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi lub przewodniczącego senatu dyscyplinarnego za-

czepiać osobnym środkiem prawnym, lecz tylko równocześnie ze środkiem prawnym dopuszczalnym przeciw rozstrzygnięciu lub zarządzeniu zamykającemu. Zażalenia mają być składane do rąk przewodniczącego komisyi dyscyplinarnej pierwszej instancyi i przez tegoż odrzucane, jeśli są niedopuszczalne, spóźnione lub wniesione przez osobę, której nie przysługuje prawo zażalenia.

Terminy oznaczone dla środków prawnych są nieodraczalne. Terminy rozpoczynają się z dniem następującym po doręczeniu. Niedziele i święta nie przerywają początku i biegu terminu. Jeżeli koniec terminu przypadnie na niedzielę lub święto, to upływa on z następnym dniem powszednim. Które dni należy uważać za świąteczne, określają przepisy ważne dla sądów. Czas potrzebny na posłanie przez pocztę nie wlicza się do terminu.

Podania mogą być wnoszone także telegraficznie.

Wolność stemplowa i należytościowa.

§. 161. Postępowanie dyscyplinarne przewidziane w niniejszej ustawie należy, co się tyczy wolności stemplowej i należytościowej, uważać na równi z postępowaniem karnem.

Szczególne postanowienia co do nauczycieli będących w stanie spoczynku.

§. 162. Nauczyciel przeniesiony w stan spoczynku (będący na urlopie z tymczasowem zaopatrzeniem) podlega postępowaniu dyscyplinarmemu:

1. z powodu przestępstwa służbowego, popełnionego w czynnej służbie,

2. z powodu jaskrawych uchybień przeciw obowiązkom, ciążącym na nim według niniejszej ustawy.

Należy przeciw niemu szczególnie wtedy wystąpić w drodze dyscyplinarnej, jeżeli się okaże, że uzyskał podstępnie przeniesienie w stan spoczynku albo przyznanie poborów emerytalnych wyższych niż normalne.

§. 163. Kary dyscyplinarne są:

a) nagana;

b) ograniczone co do czasu lub stałe zmniejszenie poborów emerytalnych z potrąceniem do 25%;

przy szczególnie obciążających okolicznościach:

c) utrata wszystkich ze stosunku służbowego płynących praw i wszystkich roszczeń do poborów emerytalnych i zaopatrzenia tak nauczyciela, jak i jego rodziny, przyczem jednak dopuszczalne jest odpowiednie stosowanie §. 106.

§. 164. Dla przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego właściwa jest ta komisya dyscyplinarna, która była właściwa bezpośrednio przed wystąpieniem nauczyciela z czynnej służby.

Poza tem należy postanowienia tego rozdziału stosować odpowiednio także do nauczycieli w stanie spoczynku.

Postanowienia przejściowe.

§. 165. Postanowienia niniejszej ustawy o karaniu uchybień przeciw obowiązkom (rozdział V) stosują się także do wypadków dyscyplinarnych, będących już w toku; jeżeli jednak zapadło już orzeczenie dyscyplinarne pierwszej instancyi, to odnośnie do środków prawnych obowiązują przepisy dotychczasowe.

Artykuł III. ustawy krajowej dla Galicyi z dnia 15. lutego 1905. dz. u. kr. Nr. 39. w brzmieniu zmienionem przez ustawę krajową z dnia 9. maja 1907. dz. u. kr. Nr. 48. ma się aż do wydania nowych postanowień ustawodawstwa krajowego stosować odpowiednio i nadal.

DODATEK.*)

Do art. II. ust. 2. Cytowana w tem miejscu ustawa z 22. czerwca 1878. dz. u. p. Nr. 59. reguluje stosunki personalne i służbowe cywilnych funkcyonaryuszy państwa, należących do

*) Ogłoszona niniejszem „Pragmatyka nauczycielska“ tworzy pierwszą pozycyę (Nr. 1.) Części II. „Zbioru ustaw i rozporządzeń, odnoszących się do szkół średnich w Galicyi. Część ta, zatytułowana „Nauczyciel“, obejmować ma przepisy, normujące stosunki służbowe nauczycieli szkół średnich. Wejdą więc w nią i wcześniejsze od „Pragmatyki“ ustawy i rozporządzenia w tym przedmiocie. Ponieważ jednak kontynuowanie wydawnictwa „Zbioru“ w obecnej porze jest z wielu względów niemożliwe, a tylko ogłoszenie „Pragmatyki“ okazało się konieczne z powodu jej ważności dla nauczycielstwa i aktualności, przeto dla lepszego zrozumienia tych jej ustępów, w których „Pragmatyka“ odwołuje się do dawniejszych przepisów, podajemy tymczasowo w powyższym **Dodatku** najkonieczniejsze cytaty lub streszczenia z owych przepisów, zanim będą one mogły ukazać się w całości w dalszym ciągu „Zbioru“.

siły zbrojnej, co się tyczy ich obowiązku czynnej służby w armii liniowej, w marynarce wojennej, w obronie krajowej lub pospolitem ruszeniu.

Art. II. ustawy krajowej galicyjskiej z 15. lutego 1905. dz. u. kr. Nr. 39. w brzmieniu zmienionem przez ust. kraj. z d. 9. maja 1907. dz. u. kr. Nr. 48. określa zakres działania galicyjskiej c. k. Rady szkolnej krajowej, obejmujący szereg spraw personalnych nauczycielstwa.

Do §. 34. ust. 6. Według powołanego w tem miejscu §. 1. ustawy z 5. czerwca 1890. dz. u. p. Nr. 116. należący do siły zbrojnej suplenci państwowych szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół nautycznych, o ile są zaprzysiężeni, w razie mobilizacyi pod względem cywilnych swych poborów uważani są na równi z auskultantami, praktykantami, elewami i t. p.

Do §. 48. ust. 3. Jest tu mowa o dodatkach pięcioletnich nauczycieli szkół ćwiczeń oraz nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich.

Do §. 67. ust. 1. i 4. Chodzi tu o przepis, według którego każde trzy lata przebyte w służbie nauczycielskiej w zakładach państwowych liczy się za cztery lata nawet wówczas, jeżeli nastąpiło przejście z innej gałęzi służby państwowej do zawodu nauczycielskiego i odwrotnie.

Do §. 86. ust. 2. Powołane w tem miejscu przepisy ustawy z 9. kwietnia 1870. dz. u. p. Nr. 47. postanawiają, iż każdy profesor, który ukończył 70. rok życia *ma* być z urzędu przeniesiony w stan spoczynku z całą ostatnio pobieraną płacą i ewentualnym dodatkiem osobistym, oraz iż każdy profesor, który ukończył 65. rok życia *może* być w ten sam sposób przeniesiony w stan spoczynku.

Do §. 165. ust. 2. Powołany w tem miejscu art. III. ustawy krajowej galicyjskiej o Radzie szkolnej z d. 15. lutego 1905. dz. u. kr. Nr. 39. w brzmieniu zmienionem ustawą krajową z d. 9. maja 1907. dz. u. kr. Nr. 48. stawia nauczycieli podległych galicyjskiej Radzie szkolnej krajowej odnośnie do postępowania dyscyplinarnego w położeniu gorszem w porównaniu z nauczycielami innych krajów koronnych. Nie dopuszcza on bowiem odwołania od orzeczeń opiewających na kary porządkowe i na karę dyscyplinarną pierwszego stopnia (nagana), podczas gdy wedle przepisów pragmatyki jest ono — o ile chodzi o kary porządkowe — dopuszczalne z pewnemi ograniczeniami, o ile zaś chodzi o karę nagany — to bez ograniczenia.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIEJSKA 56180 W BIAŁYMSTOKU

UZUPEŁNIENIA I POPRAWKI.

Ad § 9. ust. 2. w. 3. zam.: ...ich każdorazowej do służby... *ma być:* ...ich każdorazowej służby...

Ad § 10. w. 2. zam.: ...bezwarunkowo... *ma być:* ...każdym razem...

Poza tem § ten (oznaczony mylnie jako 10) jest ustępem 3-cim §-u 9., po którym należy dodać jako

§ 10.: Suplentom i asystentom ze względu na wykonywanie ich urzędu nauczycielskiego i służbowego zawodu nadaje się charakter osób stanu nauczycielskiego bez zaliczenia do pewnej klasy rangi.

Ad § 13. w. 1. zam.: ...położona... *ma być:* ...przełożona...

Ad § 20. punkt 7. ma być oznaczony jako punkt 6.

Ad § 21. ust. 2. w. 1. zam.: Może on... *ma być:* Wolno mu...

Ad § 22. w. przedostatni zam.: ...oraz... *ma być:* ...lub...

Ad § 28. należy dodać jako ustęp 2. tego §-u:

Zażalenia przeciw zarządzeniom służbowym przełożonych nie mają skutku odraczającego.

Ad § 33. ust. 3. w. 1. zam.: ...zwłaszcza... *ma być:* ...w szczególności...

Ad § 37. dodać jako ustępy końcowe tego §-u:

Osobne przepisy określą warunki, pod którymi może być nauczycielom państwowym dozwolone uboczne zatrudnienie w zakładach niepaństwowych.

Każde uboczne zajęcie zarobkowe należy zgłosić władzy służbowej.

Ad § 38. dodać jako ustęp 2. tego §-u:

Do przyjęcia darów honorowych, ofiarowanych nauczycielowi ze względu na jego urząd, wymagane jest pozwolenie bezpośrednio przełożonej władzy służbowej.

Ad § 63. ust. 1. w. 2. zam.: ...pod jakimi warunkami... *ma być:* ...pod jakiemi założeniami i warunkami...

W tymże ust. w w. 5. po wyrazie „kwaterowego“ dodać: (dodatku pieniężnego na mieszkanie).

Ad § 76. w. 2. zam.: ...ustawodawczych... *ma być:* ...konstytucyjnych...

Ad § 79. w. 4. zam.: ...które... *ma być:* ...któreby...

Ad § 87. w. 3. zam.: ...lekarza... *ma być:* ...lekarza urzędowego...

Ibid. w. 4. zam.: ...rządowy... *ma być:* ...urzędowy...

Ad § 91. w. 1. zam.: Zgłoszenie... *ma być:* Zgłoszenie wystąpienia...

Ad § 112. w. ostatni zam.: ...i 112... *ma być:* ...i niniejszym...

Ad § 152. ust. 2. w. 3. zam.: ...naprowadzeniem... *ma być:* ...wniesieniem...

Ad § 160. ust. 1. w. 6. zam.: ...zamykającemu... *ma być:* ...końcowemu...

Ibid. ust. 2. w. 6. zam.: ...Czas potrzebny na posłanie przez pocztę... *ma być:* ...Czas biegu pocztowego...

BIBLJOTEKA
Państw. Gimnazjum Męsk.
im. ZYGMUNTA-AUGUSTA
w Białymstoku